

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος δωδέκατος

Συνδρομή ἑτήσια : Ἐν Ἀθῆναις, φρ. 10, ἔν ταί; ἱερραχίαι φρ. 12, ἔν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. - Αἱ συνδρομαὶ ἔρχονται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἑκαστοῦ ἔτους καὶ εἰνὲς ἑτησίαι - Γραφεῖον τῆς Διοικήσεως: Ὀδὸς Σταδίου, 6 27 Δεκεμβρίου 1881

Θ. Α. ΕΔΙΣΩΝ

ΘΩΜΑΣ Α. ΕΔΙΣΩΝ

Καθιέρωθη λέξις τις πρὸς χαρακτηρισμὸν ἀνθρώπων τινῶν ἰδιοτρόπων ἢ παραδόξων κατὰ τι.

— "Ω! εἶνε τύπος, λέγουσι, ἀληθῆς τύπος!...

"Ἄν λοιπὸν ὑπῆρξε ποτὲ τύπος, οὗτος εἶνε ὁ "Εδισων.

Τὸ δὲ περιεργότατον εἶνε ὅτι εἶνε τύπος ἀπλοῦστατος, εὐπροσῆγορος, ἄνευ περιφλαυτίας, ἄνευ ἀξιώσεως πρὸς τὸν τίτλον τοῦ σοφοῦ, ὃν τοσοῦτοι ἄλλοι ἐλευθεριώτατα ἀπονέμουν εἰς ἑαυτοὺς ἅμα ὡς λάβωσι τὸ προστυχὸν δίπλωμα.

Καθ' ἃ διηγούνται οἱ συμπατριῶταί του καὶ οἱ δυνηθέντες νὰ πλησιάσωσιν αὐτὸν εἰς τὴν κατοικίαν του Menlo-Park, εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Νέας Ὑόρκης κειμένην, ὁ "Εδισων εἶνε ἀφελέττατος τὸν χαρακτήρα, ἀμέριμνος ὅπως τοῦ πατάγου καὶ τῆς φήμης, ἄκρος φίλος τῆς ἡσυχίας.

— Εἶνε παιδί, λέγουσι, συνήθως οἱ γνωρίζαντες αὐτὸν, σωστὸ παιδί.

Καὶ ὅμως τὸ παιδί τοῦτο τὸ ἐξ καὶ τριάκοντα ἀριθμοῦν ἔτη εἶνε μεγαλοφυῆς ἀνὴρ.

Ὁ "Εδισων ἔχει ἀνάστημα ὑπὲρ τὸ μέτριον, σῶμα ἀθλητικόν, χαλύβδινον βεβαίως, καὶ ὄργανισμὸν σιδήρεον, διότι ἔχει δυνάμιν πρὸς ἐργασίαν ἐντελῶς ἀνήκουστον.

Ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἐκπληττεται σφόδρα διότι πάντες δὲν δύνανται, ὡς αὐτὸς, νὰ ἐργάζωνται εἴκοσι δύο ἢ εἴκοσι τρεῖς ὥρας τὸ ἡμερονύκτιον, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἄχρι τοῦ τέλους τοῦ ἔτους.

Ὅταν κυοφορῇ τι κατὰ διάνοιν, ζήτημά τι τέλεον αὐτὸν ἀπασχολοῦν, θὰ μείνῃ δύο, τρεῖς ἢ μέρους, πλέον ἔτι, ἄνευ στιγμῆς ἀναπαύσεως, τρώγων μόνον διότι ἡ οἰκογένειά του ἀναγκάζει αὐτὸν νὰ λάβῃ τροφήν τινα. Εἶτα δὲ, ὅταν ἐπιτύχῃ στιγμὴν τινα πρὸς ἀνάπαυσιν, ἐξαπλοῦται ἐπὶ ξυλίνης ἔδρας, ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ του, θέτει ἀδιαφόρως ὑπὸ τὴν κεφαλὴν του ὡς προσκεφάλαιον ὅ,τι εὖρη, κόσσορὸν τι, κιβώτιόν τι, καὶ μετὰ ἐν λεπτὸν ὑπνώττει βαθέως. Μετὰ μίαν ὥραν εἶνε ὄρθος, εὐθυμότατος ὡς νὰ εἶχε κοιμηθῆ ὅλην τὴν νύκτα.

Εἶνε ἀνάγκη νὰ εἴπωμεν ὅτι, μεθ' ὅλην τὴν ἐπιστήμην τῶν σοφῶν, οὐδεὶς ἴσως ἀκαδημαϊκὸς ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ ἐράμιλλος αὐτοῦ ἐν τοῖς ζητήμασι τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, ὃν ἐμελέτησε καὶ ἐφῆρμωσε ὑπὸ πάσας αὐτοῦ τὰς μορφὰς μετὰ μεγαλονοίας ἀπαραμίλλου;

Ὁ πατὴρ τοῦ "Εδισων ζῶν εἰσέτι, καὶ ἀριθμῶν ὀγδοήκοντα ἑπτὰ ἔτη, εἶνε ἀγαθὸς γεωργός. Ὁ πατὴρ "Εδισων εἰς πεζοδρομίας ἀγῶνα θὰ κατέβαλλε πολλοὺς νέους.

Ὁ "Εδισων εἶνε αὐτοδίδακτος. "Εδιδάχθη μόνος τὴν φυσικὴν, τὴν χημείαν, καὶ τὰ μαθηματικά. Εἰςέφερε δὲ κάλλιστα ταῦτα πάντα.

Αἱ θρησκευτικαὶ του ὅμως ἰδέαι εἰσὶν ἀπλοῦσταται.

— Πιστεύω εἰς Θεόν, λέγει, καὶ ἀδικορῶ πῶς πρέπει νὰ τὸν ἀνομάσω. Τὸν θαυμάζω καὶ πιστεύω εἰς αὐτὸν, βλέπων πόσον καὶ αὐτὰ τὰ περιπλοκώτατα καὶ τελειότατα τῶν ἔργων του εἰσὶν ἀπλά. Πῶς νὰ μὴ παραδεχθῶ διάνοιάν τινα κανονίζουσαν τὴν πορείαν τῆς φύσεως, ὅταν σκέπτομαι πόση ἐργασία χρειάζεται εἰς ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους ὅπως φθάσωμεν εἰς ἀποτελέσματα σχετικῶς τοσοῦτον ταπεινὰ καὶ τοσοῦτον περιορισμένα;

Πρὸ δέκα πάντε μόλις ἔτων ἀφίκετο εἰς Νέαν Ὑόρκην, ἄνευ σχέσεων, ἄνευ ἐπαγγέλματος, ἄνευ συστάσεων.

Τὸ στάδιον τοῦ τηλεγραφητοῦ ἠνοιχθῆ πρῶτον ἐνώπιόν του. Ἐπέτυχε πράγματι θέσιν τινα μικρὰν ἐν τινι τηλεγραφικῇ Ἐταιρίᾳ.

Διῆλθε δὲ παραδόξως προβληματικὴν τὴν πρῶτην ἐν αὐτῇ ἐβδομάδα, ἀνυπομόνως παραδοκῶν τὸν πρῶτόν του μισθὸν ὅπως φροντίσῃ περὶ . . . κατοικίας.

Κατὰ τὰς ὀκτὼ ταύτας ἡμέρας ὡς κλίνη ἐχρησίμευσεν αὐτῷ ξυλίνῃ τις ἔδρα τῆς αἰθούσης τοῦ κοινοῦ, ἐν τῷ τηλεγραφικῷ γραφείῳ, καὶ ἡ αἰθουσα ἐκεῖνη ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος αὐτοῦ θάλαμος ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ. Ἀρέσκειται ἀναπολῶν τοῦτο ὁ "Εδισων.

"Ω! ἦτο τῇ ἀληθείᾳ περίεργος τηλεγραφικὸς ὑπάλληλος!

Ἐν τῇ ἐταιρίᾳ ταύτῃ, ὡς καὶ ἐν αἷς εἶχεν ἤδη πρότερον εἰσελθεῖ, ὡς καὶ ἐν αἷς μετὰ ταῦτα εἰσελθεῖ, διότι δὲν ἔμενεν ἐπὶ μακρὸν εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, πρῶτον αὐτοῦ ἔργον ὑπῆρχε νὰ διαλύῃ τὰς συσκευὰς, ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦ νὰ τελειοποιήσῃ αὐτάς, καὶ βελτιώσῃ ἐπομένως ἐκπληκτικῶς τὴν ὑπηρεσίαν ἐν διαστήματι ὀλίγων ἡμερῶν κατάρθου νὰ παραλύσῃ πάσας τὰς συγκοινωνίας καθ' ὅσον μάλιστα αἱ περὶ ἠλεκτρισμῶν γνώσεις του ἦσαν ἐλάχισται.

Εἶνε ἀνωφελὲς νὰ προσθέσωμεν ὅτι παραχρῆμα ἀπεπέμπετο.

Μεταβαίνων οὕτως ἀπὸ ἐταιρίας εἰς ἐταιρίαν, ἐγένετο ἐπὶ τέλους ὑπάλληλος ἐπὶ τῆς γραμμῆς τῆς Νέας Ὁρλεανίας, ἐνθα κατάρθωσε νὰ εἰσαγάγῃ συνδυασμὸν τινα συρμάτων ἀληθῶς ἐπωφελέστατον.

Καθ' ὅλας ταύτας τὰς περιπλανήσεις του ἀπέκτησε μεγίστην ἐπιτηδειότητα εἴτε πρὸς ἀποστολὴν εἴτε πρὸς παραλαβὴν τηλεγραφημάτων μετὰ τὸν ἤχον, κατὰ τὸ σύστημα ὑπερ γενικῶς κατῆσχυσεν ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις. Ὁ τηλεγραφικὸς ὑπάλληλος ὀφείλει, κατὰ τὴν μέθοδον ταύτην, νὰ ἐνοῆ ἐκ τοῦ ἤχου, ἐκ τοῦ τίκ, τὰκ, τὰ σημεῖα τὰ ὅποια δὲν γράφονται μόνον τῶν.

Ἄλλ' ἔτυχε ποτὲ νὰ εὐρεθῆ εἰς ἀνταπόκρισιν

ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἄκρου ἄχρι τοῦ ἄλλου τῆς γραμμῆς μεθ' ὑπαλλήλου ὅπως ἀγνώστου πρὸς αὐτὸν, καὶ ὅστις τῷ ἔπεμπε τὰ τηλεγραφήματά του τόσον ταχέως, διὰ σημείων τόσον ὀρηκτικῶν, ὥστε ὁ δυστυχῆς "Εδισων δὲν ἠδύνατο κατ' οὐδένα τρόπον νὰ τὸν παρακολουθήσῃ. Εἶχε χάσει τ' αὐτὰ καὶ τὰ καλάθια.

Ἄφ' οὗ πολλαχόθεν εἶχεν ἤδη ἀποπεμφθῆ, ἐβλεπε καὶ πάλιν τὸν κίνδυνον τῆς ἀποπομπῆς ἐπιχειρούμενον ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν του, καὶ δι' ἀνικανότητα καὶ δι' ἀδεξιότητα! Ἦτο σκληρόν.

Τότε ἀμέσως ἤρρισε νὰ φαντάζηται μηχανισμόν τινα ὅπως ἐπιβραδύνῃ τὴν ἀφίξιν τῶν σημείων, τὰ ὅποια ὁ ἀμείλικτος συναδέλφος του τῷ ἐξέπεμπε τόσον ὀρηκτικῶς, καὶ χωρὶς ἢ ἐπιβραδύνσει, αὐτὴ κατ' οὐδὲν νὰ παραβλάψῃ τὴν μεταβίβασιν.

Ἄφ' οὗ ἐπέτυχε τὸν μικρὸν του μηχανισμόν, τότε ἦλθε καὶ τοῦ "Εδισων ἡ σειρά νὰ τοῦ δείξῃ πόσα ἀπίδια βάζει ὁ σάκκος, ὅπως λέγει ἡ παροιμία.

— Γρηγορώτερα, γρηγορώτερα, τῷ ἔλεγε· πῶς βραδύνετε! κοιμᾶσθε!

Ὁ ἄλλος μάτην ἠγωνίζετο ταχύτερον ὄλονεν ἐκπέμπων τὰ τηλεγραφήματά του.

Ἐν τῷ προσωπικῷ τῶν τηλεγράφων, ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις, κυκλοφορεῖ πλήθος τοιοῦτων ἀνεκδότων ἀναμνηστικῶν τὴν ἀπίστευτον αὐτοῦ ἐφευρετικότητα.

Κατ' ἀρχὰς λοιπὸν περὶ τὴν τηλεγραφικὴν ἐνησχολήθη ἐπενόησε δὲ τὸ αὐτοματιδὸν σύστημα, δι' οὗ δισχίλια ἢ τρισχίλια λέξεις δύνανται ν' ἀντιγραφῶσιν ἢ νὰ γραφῶσιν εἰς ἐν λεπτὸν, καὶ ἄλλα πολλὰ εὐφρέστατα ἐπινοήματα, οἷον σταθμοὺς, τηλεγράφους συνοικιῶν, οἰκιακοὺς τηλεγράφους κτλ. κτλ.

Λίαν ἀξιόπαρατήρητος χαρακτήρ πασῶν τῶν ἐργασιῶν τοῦ "Εδισων εἶνε ὅτι ἐκάστη τῶν ἐφευρεσιῶν του ἔχει ἄμεσον ἐφαρμογὴν καὶ πρακτικὴν ἀξίαν, χωρὶς νὰ λησθῆ ὑπ' ὅψιν ὅτι πάσαι αὐταὶ αἱ ἐπινοήσεις ὑπῆρξαν ἐπωφελεῖς εἰς αὐτὸν πρῶτον—τοῦτο εἶνε εὐνόητον— καὶ εἰς τοὺς συνεργάτας αὐτοῦ.

Ὁ "Εδισων, ἐν ἐνὶ λόγῳ, δὲν εἶνε ἐκ τῶν σοφῶν ἐκείνων, οἵτινες πεισματωδῶς ζητοῦσι νὰ μάθωσιν ἂν μύρμηξ δύο ἢ τριῶν μηνῶν καὶ ἡμίσεος καταβιβάξῃ δις ἢ τρις τὴν ἀριστερὰν αὐτοῦ κεραιάν, ὅπως εἶπη καὶ ἡ ὄχι. Ὅταν ἐπιλαμβάνηται ἔργου τινὸς, ἐργάζεται ὅπως τοῦτο χρησιμεύσῃ, ὅπως τοῦτο ἐπενέγκῃ πραγματικὴν ὀφέλειαν ἐν τῷ κοινωνικῷ βίῳ καὶ τῇ βιομηχανίᾳ· ἄλλως παρκεῖται αὐτὸ καὶ ἐπιχειρεῖται ἄλλο.

Ἐκτὸς τούτου δὲ εἶνε ἱκανώτατος διοργανιστῆς εἶνε συνετώτατος, καὶ γνωρίζει κατὰ βάθος τοὺς ἀνθρώπους. Ἠδύνατο νὰ γίνῃ στρατηγὸς ἢ διαχειριστῆς θαυμασίας.

Ἐπειδὴ κέκτηται κράσιν ῥωμαλεωτάτην, σθένος ἐπιμονῆς ἀνήκουστον, καὶ ἀκαταδάμαστον δραστηριότητα, θέλει νὰ βλέπῃ καὶ τοὺς συνεργάτας αὐτοῦ τὴν αὐτὴν ἔχοντας καρτερίαν. Ὅθεν οἱ βοηθοὶ του ἐπὶ τέλους ἀποκτώσι τὰς αὐτὰς ἐξεις, βεβαίως ὑπὸ τοῦ ἀληθῶς μυθώδους αὐτοῦ ζήλου ἐμπνεόμενοι.

Ὅποταν ἐπιδιώκῃ τὴν λύσιν δυσκόλου τινὸς προβλήματος, τὸ ἐργαστήριον μένει πεφωταγωγημένον πάσας τὰς νύκτας, καὶ αὐτὸς δὲ καὶ οἱ βοηθοὶ του οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἀποστρέφουσι τὴν προσοχὴν τῶν ἀπὸ τῶν πειραμάτων καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν ἀπορρέοντων πορισμάτων. Συνήθως λέγει ἀστειυόμενος ὅτι δὲν τῷ χρησιμεύει ἐργάτης, ὅστις δὲν εἶνε ἱκανὸς, ὡς αὐτὸς, νὰ ἐργάζεται εἰκοσιπέντε ὥρας τὸ ἡμερονύκτιον.

Περὶ τῶν ἐπιστημονικῶν βιβλίων καὶ τῶν ἐξ ἔδρας πραγματειῶν ἐκφορᾶται κατὰ τινα τρόπον, ὅστις δὲν εἶνε πολὺ κολακευτικὸς πρὸς τοὺς συγγραφεῖς τῶν ἐν γένει, οἵτινες ἀρκοῦνται δυστυχῶς, συνηθέστατα, ἀντιγράφοντες ἀλλήλους.

Ὅταν ὁ "Εδισων μελετᾷ θέμα τι, συνειθίζει νὰ ἐκτελῆ ὁ ἴδιος τὰ ἀναγκαῖα πειράματα, νὰ ἐπιναλαμβάνῃ πάσας τὰς δοκιμὰς ἀμερικανῶν ὅπως περὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ λεχθέντων. Κατὰ τὰς στιγμὰς ἐκεῖνας παύει ἀναγινώσκων ἐπιστημονικὰ συγγράμματα, καὶ ἐγκύπτει τέλεον εἰς τὴν μελέτην αὐτῆς τῆς φύσεως. Λέγει συνήθως ὅτι βιβλία ἐπιστημονικὰ, ἀμελῶς συντεταγμένα, ζημιοῦσι καθ' ὑπερβολὴν τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἐργασίας. Μέμμεται δὲ πρὸ πάντων συγγραφεῖς τινὰς ὅτι ἐγένοντο παραίτιοι ν' ἀπολέσῃ πολλὸν χρόνον διὰ πλημμυλῶν πληροφοριῶν, τὰς ὁποίας παρέχουσιν ἐν τοῖς βιβλίοις τῶν περὶ διαφορῶν φυσικῶν φαινομένων, καὶ ὅτι ἠναγκάσθη, ἐπὶ τέλους, νὰ ἐκτελέσῃ αὐτὸς πειράματα, ὅπως ἐξελέγξῃ τὰς τέως αὐθεντικὸν ἐχούσας κύρος πλάνας τῶν. Περιεργότατον φαινόμενον εἶνε ἡ μεγάλη δυνάμις αὐτοῦ τῆς συγκεντρώσεως. Ὅταν μελετᾷ θέμα τι εἶνε ἱκανὸς ν' ἀπομονωθῆ τελείως ἀφ' ὅλου τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου, καὶ νὰ συγκεντρώσῃ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν προσοχὴν ἐπ' ἐνὸς μόνου σημείου, μένων ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ ἐπὶ ὥρας δλοκλήρους καὶ συνεχεῖς. Οἱ ἐκ τοῦ σύνεργου γνωρίζοντες αὐτὸν διαβεβαίωσιν ὅτι κατὰ τὰς στιγμὰς ταύτας εἶνε ὡς ἄνθρωπος νεκρός· ἡ ζωὴ του πᾶσα φαίνεται συγκεντρωθεῖσα ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ του.

Μιᾶ τῶν ἡμερῶν, μέλλων νὰ πληρώσῃ τοὺς φόρους του ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ, προσετέθη καὶ αὐτὸς εἰς τὴν οὐλαμὸν τὸν σχηματισθέντα ὑπὸ πλήθους ἄλλων ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ προσελθόντων. Ὁ οὐλαμὸς ἀνήρχετο βραδέως πρὸς τὸ γραφεῖον τοῦ εἰσπρακτοῦ.

Ἄπασαν τὴν προσοχὴν αὐτοῦ κατεῖχε τότε ζήτημά τι σχετικὸν πρὸς τὸν αὐτοματικὸν τηλεγράφον, καὶ προφανῶς πολὺ ὀλίγον ἐμερίμνα περὶ τοῦ σκοποῦ, ὅστις ἤγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν κλίμακα ἐκείνην τοῦ εἰσπράκτορος τῶν δημοσίων φέρων.

Ἰστατο ὅθεν ἄφρονος πρὸ τῆς θυρίδος τούτου περιμένων ἴσως νὰ ἐρωτηθῆ τί ζητῶν ἦλθεν ἐκεῖ.

— Αἰ, σὺ, τὸ ὄνομά σου! ἐφώνησε πρὸς αὐτὸν ὁ εἰσπράκτωρ, μετὰ τῆς προσηγορίας τῆς χαρακτηριζούσης τὰ δῖπδα ταῦτα ἐν πάσαις ταῖς χώραις τοῦ κόσμου.

— ; ; ; ἔκαμεν ὁ Ἐδίσων, ἐνεός.

— Λέγε! τί θέλεις; τὸ ὄνομά σου; ἄλλη μία.

Ἐδυστυχῆς ἦτον ἐντελῶς ἀδύνατος νὰ ἐνθυμηθῆ τὸ ὄνομά του ὡς καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ἐκεῖ μεταβάσεώς του.

Ἐδυσπράκτωρ ἐποίησε νεῦμα ἀπελπιστικόν, οἱ ὄπισθεν τοῦ Ἐδίσων παρακολουθοῦντες προσώθησαν ἰσχυρῶς, καὶ ὁ ἐφευρέτης μας πρὶν ἔτι συνέλθῃ ἐκ τῆς καταπληξέως του ἠναγκάσθη νὰ παραχωρήσῃ τὴν θέσιν του εἰς τὸν ἐπόμενον.

Συνωστιζόμενος ὑπὸ τῶν μὲν, συμπιεζόμενος ὑπὸ τῶν δὲ, ἠναγκάσθη, ὅτε συνῆλθεν εἰς ἑαυτὴν, νὰ προσκολληθῆ αὐθις εἰς τὴν οὐρὰν, καὶ ἀποκτήσῃ νέαν σειρὰν, ὅπως τελειώσῃ τοῦλάχιστον τὴν ὑπόθεσιν διὰ τὴν ὁποίαν ἐθεσάνισθη τόσον.

Ἄλλ' αἰ ἀφαιρέσεις αὐταὶ εἰσὶ συχναὶ εἰς τοὺς ἀνδρας τῆς ἐπιστήμης καὶ οὐδόλως παράδοξον ἂν καὶ ὁ Ἐδίσων ὑπόκειται εἰς αὐτάς.

Ἄλλως τε τοῦτο δὲν ἀποδεικνύει ὅτι στερεῖται μνήμης καὶ πρακτικοῦ νοός· πολλοῦ γε καὶ δεῖ· εἰξεύρει ἀάλλιστα τί πράττει καὶ εἶνε ἐνημερότατος πρὸς πάντα τὰ ἐνδιαφέροντα αὐτόν.

Τὴν μέγαν ἀνδρα λέγουσιν ἐνίοτε προαγγέλλει ἡ παιδικὴ αὐτοῦ ἡλικία· τὸ τετραμμένον τοῦτο ἀξίωμα καθίσταται λίαν ἐνδιαφέρον ὅπταν πρόκειται περὶ προσώπων οἷος ὁ Ἐδίσων. Ἡ ἐπιμονὴ καὶ καρτερίαι αὐτοῦ ἦς καὶ αὐτῆς ἔχει συναίσθησιν, προδιαφάνεται ἐναργέστατα ἐν τινι περιφύμῳ ἀγῶνι, ὃν ἠναγκάσθη νὰ συνάψῃ πρὸ τριακονταετίας κατὰ τῶν χιναρίων τῶν δικαιτωμένων ἐν τῷ ὀρνιθοτροφείῳ τοῦ πατρὸς του. Ἦτο τότε ἔξ ἢ ἑπτὰ ἐτῶν καὶ ἔφραεν εἰσέτι τὸ εἶδος ἐκεῖνο τῆς συνήθους βραχέιας ἐσθήτος, δι' ἧς ἐνδύονται πανταχοῦ κατὰ τὴν ἡλικίαν ταύτην τὰ τε ἄρρενα καὶ τὰ θήλας.

Συχνάκις εὐρίσκειτο εἰς διαμάχην, ὡς συνήθως τὰ ὀμῆλικα αὐτῷ παιδίᾳ, πρὸς πλῆθος χιναρίων, ἅτινα ἐδίωκον αὐτὸν καθ' ἑκάστην διὰ μανιωδῶν βραμφομῶν ἐκ τινος γωνίας τῆς αὐλῆς, ὅπου ἀναμφιβόλως εἶχεν ἰδρύσει φαντασιωδῆς τι ἐργαστήριον. Τοῦτο δὲν ἠδύνατο νὰ διαρκῆσῃ ἐπὶ πολὺ. Μετ' ὀλίγον παρατηρήθη ὅτι οὐχὶ μόνον τὰ χιναρία ταῦτα ἀπεσύροντο εἰς ἄλλο μέρος τῆς ἐπαύλειος, ἀλλ' ὅτι καὶ ὁ μικρὸς Ἐδίσων ἐγένετο

ἄφροντος. Ἐπὶ δύο συνεχῶς ἡμέρας ἔμενον ἀφανῆς ἐκτὸς στιγμῶν τινῶν, καθ' ἃς ἡ πείνα ἠνάγκαζεν αὐτὸν νὰ ἐμφανισθῆ καὶ μεταβῆ εἰς τὸ μαγειρεῖον τοῦ πατρὸς του.

Ὅτε τὴν δευτέραν ἡμέραν ἤρχισαν ν' ἀνησυχοῦσιν, εὗρον αὐτὸν τὰ βραχέα κράσπεδα τῆς ἐλαφρῆς αὐτοῦ ἐσθῆτος ἐκτεταμένα ἔχοντα ἐπὶ τῆς ὑπὸ τῶν χιναρίων ἐγκαταλειφθείσης φωλεᾶς. Ὁ μικρὸς φιλόσοφος, ὁ πρόξιμος φυσικός, ἐφῆρμιζε τὸ πρῶτον πόρισμα τοῦ ἐφευρετικοῦ του πνεύματος, θέλων νὰ ἐπωάσῃ τὰ ὠὰ τῶν ἀνταγωνιστῶν του. Εἶχεν ἀνακαλύψει τὴν τεχνητὴν κλώσσησιν, θερμοαἰων ἴσως. . . εἰς τὸν κόλπον του νέους διὰ τὸ μέλλον ἔχθρους. Τὴ ἐπιστόδιον τοῦτο προὐκάλεσεν ἄπλετον τὸν γέλωτα τῆς οἰκογενείας του καὶ τῶν γειτόνων, καὶ ὅτε μετὰ τινα ἔτη φίλος τοῦ τις ἠρώτησεν αὐτὸν κατὰ πόσον ἦτον ἀληθῆς ἡ ἱστορία αὕτη, δὲν ἠδυνάθη ν' ἀποκρίσῃ δυσαρέσκειαν τινα, ὡσεὶ αἰ ἀναμνήσεις του, οὕτως ἀναξωρονηθεῖσαι, τῷ ἦσαν ὑπερβολικῶς δυσάρεστοι.

Εἶτα εἶπεν αἴφνης, μετὰ στιγμιαίαν σιωπὴν, ὡσεὶ ἀναπολήσας κατὰ διάνοιαν τὴν σικνήν.

— ὦ! ὅθ' ἔκαμνα καὶ τώρα ἀκόμη; ὅθ' εἶχον τὴν ὑπομονήν.

Πολλοὶ σοφοί, ἐντὸς μεγάλων μόνον διπλωμάτων ἔχοντες τὴν σοφίαν των, ἐνεπαίξαν αὐτὸν, διότι, λέγουσι, δὲν εἶνε ἀληθῆς σοφός. Ἐνῶ δὲ πρὸς τοὺς ἀληθεῖς τῆς ἐπιστήμης ἀνδρας τρέφει τὸν σεβασμὸν ὃν ὀφείλει πρὸς αὐτοὺς πᾶς μετριάς μόνον κεκτημένος γνώσεις, περὶ ἑαυτοῦ δ' ὀμιλεῖ μετριοφρονέστατα, πρὸς τοὺς πειρητὰς τῆς ἐπιστήμης, τοὺς ἀσήμους συνουθυλευτὰς τῶν βιβλίων τῶν ἄλλων, ἐπιδεικνύει ἐσχάτην περιφρόνησιν.

Συχνάκις ὑπαινίττεται μεγάλην τινὰ ἐπιχειρήσιν τοῦ βίου του, ἣν θέλει ἐκτελέσει ἡμέραν τινὰ, διακηρύττων ὅτι δι' αὐτῆς κυρίως ἐλπίζει ν' ἀποκτήσῃ ὄνομα. Προτίθεται ν' ἀνεγείρῃ μνημεῖόν τι, ἐφ' οὗ θὰ ἐγχαράξῃ τὰ ὄνόματα τῶν σοφῶν, Ἑσρωπαϊῶν τε καὶ Ἀμερικανῶν, οἵτινες ἄμα τῇ πρώτῃ ἀποκαλύψει τῶν τοῦ διαιρετοῦ τοῦ ἠλεκτρικοῦ φωτός διὰ τὸν οἰκιακὸν φωτισμὸν ἐσπυσαν νὰ διακηρύξωσιν ὅτι τοῦτο ἦτο πρᾶγμα ἀδύνατον.

Αἱ ἐργασίαι τοῦ ἐργαστηρίου αὐτοῦ διετυθύνονται διὰ τρόπου μεθοδικωτάτου καὶ συστηματικωτάτου.

Συνεργάτας ἢ ἐργάτας ἔχει συνήθως περὶ τοὺς 25 ἀνδρας. Ἐν αὐτοῖς ὑπάρχουσι μηχανικοὶ, υδραυλοῦργοι, χημικοὶ, δοκιμασταί, εἰς ἧ δύο μαθηματικοὶ, ἐν ἐνὶ λόγῳ ἀνδρες ἐμπειροὶ εἰς πάντας τοὺς κλάδους τῆς ἐπιστήμης, ἐτοιμοὶ κατὰ πᾶσαν στιγμὴν ν' ἀναλάβωσι καὶ ἀγάγωσιν εἰς πέρας εὐσυνειδήτως καὶ τελείως πᾶν πεί-

ραμα ὑποδεικνυόμενον αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ Ἐδίσων.

Καθ' ἑκάστην καὶ πλειστάκις τῆς ἡμέρας ἐπισκέπτεται τὴν τράπεζαν τῆς ἐργασίας συνεργάτου τοῦ τινος οἰοῦδήποτε· λαμβάνων σημειωματαρίον τι χαράσσει χονδροειδῆς σχεδίασμα μηχανῆς τινος, ἧτις πρέπει νὰ κατασκευασθῆ, ἢ πειράματός τινος ὅπερ πρέπει νὰ ἐκτελεσθῆ. Ἐπὶ τῆς λευκῆς σελίδος τοῦ ἐργάτου γράφει τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ πειράματος μετὰ τὴν ἐκτέλεσίν του. Εὐρίσκονται ἐνίοτε ἐπὶ τῶν σημειωματαρίων τούτων πολλαὶ συνεχεῖς σελίδες, ἐφ' ἑκάστης τῶν ὁποίων εἰσὶν ἐγγεγραμμένοι νέαι ὁδηγίαι τοῦ Ἐδίσων, μετὰ παρατηρήσεων σχεδίων, ἐνίοτε εὐτραπέλων σχεδιογραφημάτων, φυσιογνωμιῶν χονδροειδῶν, πάντων προφανῶς ὑπ' αὐτοῦ χαραχθέντων ἐν ᾧ ἦτον ἐμβεβυθισμένος εἰς τὰς σκέψεις του.

Ἐφ' ἑκάστης σελίδος ἐκάστου τῶν σημειωματαρίων τοῦ ὁ πρωτεργάτης, ἢ ὁ τεταγμένος τὴν διεύθυνσιν ὁμίλου τινὸς ἐργατῶν, ἐπιθέτει καθ' ἑκάστην τὴν ὑπογραφήν του.

Εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐκτιμηθῆ δεόντως ἡ ἀξία τῶν τόμων τούτων, φερόντων τὰ ἔγνη τῆς ἐπιμόνου δραστηριότητος τῆς ἀκαταπονήτου ταύτης μεγαλονοίας· τὰ σημειωματαρία ταῦτα εἰσὶν ἤδη πολυκριθμότατα καὶ ἀποτελοῦσι πολύτιμον συλλογὴν ὑπὸ ἐπιστημονικὴν ἐποψίν, ἐν ἀνάγκῃ δὲ θὰ χρησιμεύσωσι καὶ ὡς ὠφέλιμα μαρτύρια ἐν διαδικασίαις περὶ προτεραιότητος ἐφευρέσεώς τινος. Δύο τόμοι τῆς συλλογῆς ταύτης φωτολιθογραφημένοι ἐν τῷ γραφείῳ τῶν διπλωμάτων τῆς Οὐάσιγκτῶνος, ἐξετέθησαν ἐπὶ τραπεζῆς ἐν ταῖς αἰθούσαις τοῦ Ἐδίσων ἐν τῇ ἐκθέσει τῶν Παρισίων παρὰ σχεδιάσματα τέλει ἐπεξεργασμένα· παρὰ ἰδέας ἐντελῶς νέας, αἵτινες δέον νὰ πραγματοποιηθῶσι, εὐρίσκονται ζωγραφίαι, γελοιογραφίαι, κωμικαὶ σικνηαί, ἀπομιμήσεις διαφόρων γραφῶν, καὶ ὅλαι αἰ φαντασιοπληξίαι αἰ διερχόμεναι διὰ τῆς κεφαλῆς ἀνθρώπου κρατοῦντος μολυβδοκόνδυλον ἐν ᾧ συνδιλέγεται ἢ σκέπτεται.

Οἱ τόμοι οὗτοι μέλλουσι νὰ προσενεχθῶσιν ὑπὸ τοῦ Ἐδίσων εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν τῶν Παρισίων, διὰ τὰ ἀρχεῖά τῆς, ὡς ἀνάμνησις τῆς ἐκθέσεως τοῦ ἠλεκτρισμοῦ.

Η ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΛΑΣΕΓΑΙΕΡ

[Μυθιστορία Ἰουλίου Σανδῶ].

Συνίξις 181 σελ. 807.

Ε'

Δύο ἡμέρας μετὰ ταῦτα, ἐνώπιον ἀνοικτοῦ παρθύρου, ὁ μαρκήσιος ἐκάθητο παρὰ κομψοτάτην στρογγύλην τράπεζαν, ἀρχαῖον πλαστικὸν ἔργον τῶν Σεβρῶν, ἐφ' ἧς ἔβλεπε τις χρυσάλλινα ἀγγεῖα, κεχρυσωμένον κύαθον καὶ λείψανα ἐλευκτοῦ προγεύματος. Ἐξηπλωμένος δὲ μάλλον ἢ καθήμενος ἐπὶ ἀναπαυτικῆς ἑδρας, κινητὸν ἐχούσης τὸ ὄπισθεν μέρος καὶ ἐλασικὸν τὸ βᾶθος, ἀπέλαυνεν ἐν προῶν

ματισμῷ τῆς εὐεξίας ἐκείνης καὶ τῆς ἡδονῆς, ἣν παρέχει μέγας ἐγωῖσμός, καλὴ υγεία, ἀσφαλῆς περιουσία, χαρακτήρ εὐκόλος καὶ καλὴ πέψις. Ἡ γέροντὴ τὴν προῶν ἐκείνην εὐθυμότητος, καὶ οὐδέποτε ἄλλοτε ἠσθάνθη ἑαυτὸν τόσον καλῶς διαθεμιένον. Ἐφόρει προῶν ἐπενδύτην ποδήρη ἐκ μεταξίνου ὑφάσματος μεγάλα παριστῶντος ἀνθη· εἶχε τὸν πώγονα πρὸ ὀλίγου ἐξυρισμένον, τὸ βλέμμα ζωηρόν, τὰ χεῖλη ροδόχροα καὶ μειδιῶντα, τὴν ἐσωτερικὴν λινοστολὴν χιονόλευκον, τὴν κνήμην εὐτονον, τὴν χεῖρα λευκὴν καὶ εὐτραφῆ διαφανομένην διὰ μέσου τῶν Βαλεντιανῶν τριχάπτων, τῶν κοσμούντων τὸ ἄκρον τῆς χειρὶδος του· ἐκράτει δὲ ταμβακοθήκην χρυσὴν φέρουσαν εἰκόνα γυναικὸς ἄλλης ἢ τῆς μαρκησίας. Ἀνεπαύετο δὲ ἐκεῖ οὐδὲν σκεπτόμενος, ἀναπνέων ἡδονικῶς τὴν λεπτὴν εὐωδίαν τῶν δασῶν του, ὧν ἤρχιζεν ἡδὴ τὸ φθινόπωρον νὰ κιντοῖν τὰς κορυφάς, καὶ παρακολουθῶν μὲ βλέμμα ἀδιάφορον τοὺς ἵππους του, οὓς οἱ ὑπηρεταὶ του ἐπανεφέρον ἐκ τοῦ περιπάτου κεκαλυμμένους μὲ μεγάλα σκεπάσματα, ὅτε διεκρίνεν ἐπὶ τῆς γεφύρας τοῦ Κλαίν τὴν κυρίαν Βωμπέρ ἐρχομένην πρὸς τὸ μέγαρον. Ἡ γέροντὴ τότε, ἐκυψεν, ἐθεώρησεν ἑαυτὸν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, ἀπετίναξε διὰ τοῦ ἄκρου τῶν δακτύλων τὸν ταμβάκον τὸν διοσκορπισθέντα ἐπὶ τῶν τριχάπτων τῶν κοσμούντων τὸ ἀνοίγμα τοῦ ἐπενδύτου αὐτοῦ, καὶ ἔπειτα κύψας ἀπὸ τοῦ ἐξώστου παρατήρει τὴν βαρωνίδα ἐρχομένην εἰς τὸ μέγαρον. Πνεῦμα ὀλίγον τι παρατηρητικόν, ἤθελεν ἐννοήσῃ ἐκ τοῦ ἐσπευσμένου βήματος τῆς κυρίας Βωμπέρ, ὅτι εὐρίσκειτο αὕτη εἰς μεγάλην ψυχικὴν ταραχὴν, ἀλλ' ὁ μαρκήσιος οὐδόλως ἐπρόσεξεν εἰς τοῦτο, καὶ ὅτε αὕτη εἰσῆλθε, τῆς ἐφίλησε χαριέντως τὴν χεῖρα καὶ χωρὶς νὰ παρατηρήσῃ τὴν ἀλλοίωσιν καὶ τὴν ὠχρότητα τοῦ προσώπου τῆς.

— Κυρία βαρωνίς, τῇ εἶπε, καθ' ἑκάστην γίνεσθε ὠραιοτέρα καὶ θελκτικωτέρα· ἐὰν ἐξακολουθεῖτε οὕτω θὰ γίνεσθε ἐντὸς ὀλίγου εἰκοσαστής.

— Μαρκήσιος, ὑπέλαθεν ἀποτόμως ἡ κυρία Βωμπέρ, δὲν πρόκειται νῦν περὶ τούτου. Ἐχομεν νὰ ὀμιλήσωμεν σπουδαίως· διότι τὸ πρᾶγμα ἀξίζει τὸν κόπον. Μαρκήσιος, τὸ πᾶν ἀπώλετο! Τὸ πᾶν, σὰς λέγω· ὁ κερκυνὸς ἔπεσεν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν μας.

— Ὁ κερκυνὸς! ἀνεφώνησεν ὁ μαρκήσιος δεικνύων τὸν κυκλῶν καὶ διαυγέστατον οὐρανόν.

— Μάλιστα, εἶπεν ἡ κυρία Βωμπέρ· ὑποθέσατε, ὅτι ὁ κερκυνὸς ἐνσκήπτων ἀπὸ τοῦ ἀνεφύλου τούτου καὶ γαληνίου οὐρανοῦ, καταρρίπτει τὸ μέγαρόν σας, καίτις τὰς ἐπαύλειος σας, καταστρέφει τὰς σιτοφόρους πεδιάδας σας· οὐδὲν δύνασθε νὰ φαντασθῆτε ἀληθέστερον τῆς δυστυχίας, τῆς ἐπελθούσης καθ' ὑμῶν. Διότι ἀφοῦ διεφύγετε τοὺς κινδύνους τρικυμιώδους θαλασσοπο-

ρίας, επαπειλείσθε νῦν νά ναυαγήσῃτε ἐν μέσῳ τοῦ λιμένος.

Ὁ κύριος Λασεγλιέρ ὠχρίασεν ὅτε δὲ ἐκάθισεν ἀπέναντι αὐτῆς, ἡ βαρωνίς ἠρώτησε ψυχρῶς.

— Πιστεύετε εἰς τὰ φαντάσματα ;

— Αἶ, κυρία μου ! . . . εἶπεν ὁ μαρκήσιος.

— Ἐάν δὲν πιστεύεται, ἔχετε ἀδικον, ἐξηκολούθησεν ἡ κυρία Βωμπέρ· διότι ὁ υἱὸς Σταμπλῆ, ὁ Βερνάρδος, μὲ τὸν ὅποιον τοσάκις ὁ πατὴρ του ἐζάλισε τὰ ὄψα μας, ὁ ἦρωας τέλος ἐκεῖνος ὁ ἀποθανὼν καὶ ταφεῖς πρὸ ἑξ ἑτῶν ὑπὸ τοὺς πάγους τῆς Ρωσσίας . . .

— Αἶ, λοιπόν, ἠρώτησεν ὁ κύριος Λασεγλιέρ.

— Αἶ, ἐπανελάθειν ἡ βαρωνίς, τὸν εἶδον χθὲς εἰς τὴν πόλιν, τὸν εἶδον ἔχοντα σάρκα καὶ ὄσκα, τὸν εἶδον, ἐννοεῖτε τί θὰ εἶπῃ τὸν εἶδον ; Πολλοὶ τῷ ὠμίλησαν καὶ εἶναι αὐτὸς ὁ ἴδιος· εἶναι ὁ Βερνάρδος Σταμπλῆ, ὁ υἱὸς τοῦ ποτὲ ἐνοικιαστοῦ σας· ὑπάρχει· ζῆ· δὲν ἀπέθανεν.

— Καὶ τί μὲ μέλει ; εἶπεν ὁ μαρκήσιος, ἔκπληκτος καὶ μὲ ὕφος ἀνθρώπου εὐχαριστημένου, ὅστις ἐνῶ περιέμενεν, ὅτι ἤθελε πέσει ἀερόλιθος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, αἰσθάνεται αἴφνης ἀντ' αὐτοῦ πτερὸν μελισσοφάγου, ψαθὼν μόλις τὸ ἄκρον τῆς ρινὸς του.

— Πῶς ! τί σας μέλει ; ἀνεφώνησεν ἡ κυρία Βωμπέρ. Ὁ υἱὸς Σταμπλῆ δὲν ἀπέθανεν, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του, ἀνεγνώρισαν τὴν ταυτότητά του καὶ μὲ ἐρωτᾶτε τί σας μέλει ;

— Βεβαίως, ἀπάντησεν ὁ κύριος Λασεγλιέρ μεθ' ἀπλοῦκῆς ἐκπλήξεως. Ἐάν ὁ νεανίας ἔχει λόγους ν' ἀγαπᾷ τὴν ζωὴν, τόσον καλλίτερον δι' αὐτὸν ὅτι δὲν ἀπέθανεν. Ἐπιθυμῶ μάλιστα νά τὸν ἴδω· διατί δὲν ἐπαρουσιάσθη ;

— Μένετε ἡσυχος, εἶπεν ἡ βαρωνίς, θὰ παρουσιασθῆ.

— Ἄς ἔλθῃ ! ἀνεφώνησεν ὁ μαρκήσιος, θὰ τὸν δεχθῶ, θὰ φροντίσω περὶ αὐτοῦ καὶ ἐν ἀνάγκῃ θὰ τῷ ἐξασφαλίσω τὸ μέλλον του· διότι δὲν ἐλησμονήσα τὴν λεπτότητα, μεθ' ἧς ἐφῆρθη πρὸς ἐμὲ ὁ πατὴρ του. Ὁ γέρον Σταμπλῆ ἐξεπλήρωσε τὸ χρέος του, καὶ ἐγὼ νῦν θὰ ἐκπληρώσω τὸ ἰδικόν μου—διότι εἶναι δίκαιον νά ἀπολαύσῃ ὁ υἱὸς τὰ ἀγαθὰ περιουσίας, ἣν μοι ἀπέδωκεν ὁ πατὴρ. Δὲν εἶμαι ἀγνώμων καὶ δὲν πρέπει νά λεχθῆ, ὅτι εἰς Λασεγλιέρ ἐγκατέλειψεν ἐν τῇ πτωχείᾳ τὸν υἱὸν πιστοῦ ὑπρέτου του. Ἄς μοι φέρωσι λοιπὸν τὸν Βερνάρδον· ἐάν δὲ φοβῆται, ἄς ἐνθαρρύνωσι αὐτὸν, διότι ὅ,τι καὶ ἂν μοι ζητήσῃ θέλω τὸ δῶσει.

— Καὶ ἂν ζητήσῃ ὅλα ; εἶπεν ἡ βαρωνίς.

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας, ὁ κύριος Λασεγλιέρ ὠχρίασε καὶ ἐστράφη περίφοβος πρὸς αὐτήν.

— Ἀνεγνώσατέ ποτε τὸ βιβλίον τὸ καλούμενον Κώδικς ; ἠρώτησεν ἡσυχῶς ἡ κυρία Βωμπέρ.

— Οὐδέποτε, ἀπάντησε μεθ' ὑπερηφανείας ὁ μαρκήσιος.

— Ἐγὼ τὸ διέτρεξα σήμερον χάριν ὑμῶν. Χθὲς

ἔτι μοὶ ἦτο τόσον ἀγνωστον ὅσον καὶ εἰς ὑμᾶς, ἀλλὰ χάριν ὑμῶν ἔγεινα καὶ νομομαθής. Εἶναι λοιπὸν βιβλίον γεγραμμένον μὲ ὕφος ἀρκετὰ ξηρὸν, βιβλίον, ὕπερ ἐπιδοκιμάζει τις ὅταν καθιεροῖ τὰ δικαιώματά μας, ἀλλ' ὕπερ δὲν ἐκτιμᾷ τις διόλου ὅταν ἐναντιοῦται εἰς τὰς ἀξιώσεις μας. Ἄμφιβάλλω, παραδείγματος χάριν, ἐάν εὗρητε εὐχάριστον τὸ κεφάλαιον, τὸ περὶ δωρεῶν μεταξὺ ζῶντων. Ἐν τούτοις ἀναγνώσατέ το σᾶς συνησῶ τὴν μελέτην αὐτοῦ.

— Κυρία βαρωνίς, ἀνεφώνησεν ὁ κύριος Λασεγλιέρ ἀνυπομόνως· εἶπέτε μοι τί σημαίνουν διὰ ταῦτα.

— Κύριε μαρκήσιε, ἀπάντησεν ἡ κυρία Βωμπέρ, ἐγειρομένη καὶ αὐτὴ μετὰ διδασκαρικῆς σοβαρότητος· σημαίνει, ὅτι πᾶσα πράξις δικαστικῆ, τίτλον ἔχουσα δωρητηρίου, ἀνακαλεῖται δικαιοματικῶς, ἅμα παρουσιασθῆ γνήσιον τέκνον τοῦ δωρητοῦ, ἔστω καὶ μετὰ θάνατον αὐτοῦ γεννηθέν· σημαίνει, ὅτι ὁ Ἰωάννης Σταμπλῆ, ζῶντος τοῦ υἱοῦ του, δὲν ἠδύνατο νά διαθέσῃ ὑπὲρ ὑμῶν ἐμὴ τὸ ἡμισυ τῆς περιουσίας μου, ἀλλ' ἐπειδὴ διέθεσε τὸ ὅλον πιστεύων ὅτι ὁ υἱὸς του ἀπέθανεν, ἡ δωρεὰ του ἀκυροῦται κατὰ τὸν νόμον. Σημαίνει τέλος, ὅτι τὸ μέγαρον τοῦτο δὲν εἶναι πλέον ἰδικόν σας· διότι ὁ Βερνάρδος μέλλει ν' ἀκυρώσῃ τὰ ἐπ' αὐτοῦ δικαιώματά σας· καὶ ὅτι τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἤθελε παρουσιασθῆ ἀνὰ χεῖρας ἔχων ἐπίσημον ἔγγραφον ὁ νεανίας ἐκεῖνος, περὶ οὗ ἐσκέπτεσθε νά τῷ ἐξασφαλίσῃτε τὴν τύχην, θέλει σας προσκαλέσει εὐγενῶς νά ἀδειασῃτε τὸν τόπον. Ἐνοήσατε τώρα ;

Ὁ κύριος Λασεγλιέρ περίφοβος ἤκουεν, ἀλλὰ τοιαύτη ἦτο ἡ περὶ τὰ τοιαῦτα ἀμάθειά του, ὥστε ἀμέσως μετέβη ἀπὸ τοῦ φόβου εἰς τὴν ἀγανάκτησιν.

— Καὶ τί ἐνδιαφέρει ἐμὲ ὁ κώδικς καὶ αἱ μεταξὺ ζῶντων δωρεαὶ ! ἀνεφώνησε μὲ παραφορὰν παιδίου. Μήπως ἐννοᾷ ἐγὼ τίποτε ἀπὸ ὅλα αὐτά ; Μήπως ἐνδιαφέρομαι ; Ὁ,τι γνωρίζω εἶναι ὅτι τὸ μέγαρον τοῦτο εἶναι ἰδικόν μου. Τί μοι ὀμιλεῖτε λοιπὸν περὶ δωρεῶν ; Μήπως τὸ ὅτι μοι ἀπέδωκεν ὅσα μοι ἤρπασαν, μήπως τοῦτο καλεῖται δωρεὰ ; Ὁρατὶ λέξις ἀληθῶς. Εἰς δὲ Λασεγλιέρ νά δεχθῆ δωρεάν ! Γελοῖον πράγμα ! ὡς ἀνοήτως ἐδέχθησάν ποτε τίποτε παρ' ἄλλου τινὸς ἐκτὸς παρὰ τοῦ Θεοῦ. Τί διάβολον ! ζῶ ἐδῶ εὐτυχῆς ἡσυχος, καὶ ἐπειδὴ ἕνας ἀσήμαντος ἄνθρωπος, ὅστις ἐθεωρεῖτο ἀπολαμμένος, ζῆ, πρέπει διὰ τοῦτο νά τῷ μετρήσῃ τὴν περιουσίαν, ἣν μοι ἔκλεψεν ὁ πατὴρ του ! Ὁ Κώδικς τὸ θέλει οὕτως ! Ἄλλ' εἶναι λοιπὸν ἀνθρωποφάγοι οἱ συντάξαντες τὸν κώδικα, τὸν ὀνομαζόμενον ἀστυκόν. Ὁ τῆς ἀθθαδείας ! Κώδικς, ἐνθαρρύνων τοὺς ἄρπαγας καὶ καθιερῶν ἀπὸ πατρὸς εἰς υἱὸν τὴν κλοπὴν. Κώδικς τοῦ Ναπολέοντος ἐν ἐνὶ λόγῳ ! Ὁ ! ναί, ἀναγνωρίζω ἐν αὐτῷ τὸν κύριον Βονοπάρτην καλὰ ἐπρονόησεν ὑπὲρ τοῦ νεο-

γνοῦ τοῦ ὁ λύκος οὗτος ! Εἶναι ἀληθῶς κώδικς καλοῦ πατρός.

Ἐμίλησεν ἐπὶ πολὺ μὲ τὸν τόνον τοῦτον, ἀνευ ἐννοίας· ὅτε μὲν περιπατῶν μὲ μέγαρα βήματα, ὅτε δὲ κτυπῶν τὸ δάπεδον διὰ τοῦ ποδὸς ἢ περιτυλλισσόμενος μὲ τρόπον κομικοτραγικὸν διὰ τοῦ ἄκρου τοῦ πρωϊνοῦ ἐπενοῦτό του. καὶ ἐπαναλαμβάνων ἐκάστοτε μὲ φωνὴν πνιγομένην ὑπὸ τοῦ θυμοῦ.—Δωρεὰ ! Δωρεὰ ! Ἄλλ' ἡ κυρία Βωμπέρ κατάρθρωσε τέλος μετὰ πολλοῦ κόπου νά τὸν καθυσχάσῃ καὶ νά ἐξηγήσῃ αὐτῷ εἰς ποίαν κατὰστασιν εὗρισκοντο ἄλλατε τὰ πράγματα, πρὸ ἐνὸς τετάρτου τοῦ αἰῶνος, καὶ εἰς ποίαν νῦν. Μέχρι τοῦδε εἶχε σεβασθῆ τὴν ἀγνοίαν του καὶ δὲν ἠθέλησε νά τὸν λυπήσῃ· νῦν ὅμως ἡ σπουδαιότης τῶν περιστάσεων δὲν τῇ ἐπέτρεπε νά ἀποκρύψῃ ἀπ' αὐτοῦ ἐπὶ πλέον τὴν ἀλήθειαν. Ἄνεσυρε λοιπὸν βιαίως τὸν καλύπτοντα τοὺς ὀφθαλμούς αὐτοῦ πέπλον, καὶ μάτην ὁ ἀτυχῆς μαρκήσιος ἀντέστη, καὶ ὡς τυφλὸς αἴφνης βλέπων τὸ φῶς ἐκλείει τοὺς ὀφθαλμούς μὴ ἀντέχων εἰς τὴν λάμψιν αὐτοῦ· ἡ κυρία Βωμπέρ, τὸν κατενίκησε καὶ τὸν ἠνάγκασε ν' ἀτενίσῃ κατὰ πρόσωπον πρὸς τὸν ἥλιον τῆς πραγματικότητος καὶ πανταχόθεν ἐρρίψεν ἀσπλάγγχνως κατ' αὐτοῦ ζωηρὰν λάμψιν. Βλέπων δὲ τις τὴν ἐκπληξιν, μεθ' ἧς ὁ μαρκήσιος ἤκουε τὴν ἀμερόληπτον ἐκεῖνην περίληψιν τῆς ἱστορίας τῶν τελευταίων χρόνων, ἤθελεν εἶπει, ὅτι ὁ κύριος Λασεγλιέρ, κοιμηθεὶς εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Κλαῖν ἀρυπνεῖτο αἴφνης εἰς τὴν Κίναν ἐν μέσῳ συμπλέγματος χαλκίνων ἀγαλμάτων, καὶ ἀνεκάλυπτεν, ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἦτο μετημφισμένος εἰς μανδραῖνον. Ἀποῦ δὲ ἡ βαρωνίς ἐξέθεσεν εὐκρινῶς τὰ ζητήματα καὶ ἐξωγράφησε τὸ παραλλόν. Ἐώρα, προσέθηκε μετὰ σταθερότητος, μᾶς μένει νά λύσωμεν τὸ ζήτημα τοῦ μέλλοντος· διότι ἡ περίστασις εἶναι κρίσιμος· ἀλλ' οὐδεμίαν δυσχέρεια μένει ἀκατανίκητος, ἂν ἔχη τις ὀλίγην δεξιότητα καὶ πολλὴν τόλμην. Ἀκούσατε λοιπὸν, μαρκήσιε· ἀναμφιβόλως ὁ Βερνάρδος ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν θέλει παρουσιασθῆ, ἀλλ' οὐχὶ ὅπως σας παρακαλέσῃ νά φροντίσῃτε περὶ αὐτοῦ, ὡς ἠλπίζατε κατ' ἀρχάς, ἀλλὰ θέλει παρουσιασθῆ ὡς κύριος ἀγέρωχος· ὑπάρχουσι δὲ ἱκανοὶ ἄνθρωποι δυνάμενοι νά πληροφρήσωσιν αὐτὸν περὶ πᾶν δικαιωμάτων του, καὶ ἐν ἀνάγκῃ νά παρεξωσιν αὐτῷ τὰ μέσα πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῶν ὑποθέσατε λοιπὸν ὅτι φθάνει· τίνας τρόπους θέλετε τὸν δεχθῆ ;

— Ἄς ὑπάγῃ εἰς τὸν διάβολον ! ἀνεφώνησεν ὁ μαρκήσιος, οὐτινος ὁ θυμὸς ἐξεράγη, ὡς βόμβη ἢ ἐνομιζέτο ἐσθεσμένη ἢ θρυαλλίς.

— Ἐν τούτοις ἐάν παρουσιασθῆ . . .

— Ἐάν τολμήσῃ, κυρία βαρωνίς, θὰ ἐνθυμηθῶ ὅτι δὲν εἶναι εὐπατρίδης, καὶ, εὐτυχέστερος Λουδοβίκου τοῦ δεκάτου τετάρτου, δὲν θὰ ρίψω τὴν ράβδον μου ἀπὸ τοῦ παραθύρου.

— Εἶσθε τρελλὸς, μαρκήσιε.

— Ἐάν γείνη ἀνάγκη νά φέρω τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὰ δικαστήρια, αἶ, τότε θὰ τὴν φέρω.

— Μαρκήσιε, ὀμιλεῖτε ὡς παιδίον.

— Ὁ βασιλεὺς θὰ ἔλθαι ὑπὲρ ἐμοῦ.

— Ἄλλ' ὁ Βερνάρδος ἔχει ὑπὲρ αὐτοῦ τὸν νόμον.

— Προτιμῶ νά πωλήσω καὶ τὸν τελευταῖόν μου ἄγγρον μᾶλλον παρὰ νά παραχωρήσω αὐτῷ τὴν ἐλαχίστην σπιθαμὴν.

— Μαρκήσιε, δὲν θὰ καταφύγητε εἰς τὰ δικαστήρια. Εἰς τὰ δικαστήρια ! Σκεφθῆτέ το πρὸς στιγμὴν· ν' ἀναμιξήτε τὸ ὄνομά σας εἰς σκανδαλώδεις συζητήσεις ! Νά συγκρουσθῆτε πρὸς τὴν δικαιοσύνην καὶ ὅλον τοῦτο διατί ; Διὰ νά καταλήγητε εἰς συμπεράσματα ἀμετάβλητα, ἀναπόφευκτα, συμπεράσματα, ἅτινα προσέδεν ὁ νόμος ! Ἐχομεν ἐχθρούς, δὲν πρέπει νά τοῖς δώσῃτε τὴν εὐχαρίστησιν ταύτην· ἔχετε οἰκίστημον, δὲν πρέπει νά τὸ κηλιδώσῃτε.

— Ἄλλὰ πρὸς Θεοῦ, κυρία βαρωνίς, τί νά κάμω, τί ν' ἀποκρίσω, τί νά γείνω, ποῦ νά καταφύγω ! ἀνεκράξεν ἄπελπι· ὁ μαρκήσιος.

— Ὅς σας τὸ εἶπω ἐγὼ, ὑπέλαθεν ἡ κυρία Βωμπέρ μετὰ βεβαιότητος. Ἐνωρίζετε τὴν ἱστορίαν τοῦ κοχλίου τοῦ εἰσελθόντος ἐντὸς κυψέλης μελισσῶν ; Τὰ φιλόδοξα ταῦτα ζῶα, περιέβαλον αὐτὸν διὰ κηρῶν καὶ μέλιτος, καὶ ἐπειτα ἀφοῦ τοιουτοτρόπως περιώρισαν αὐτόν, ἐκύλισαν τὸν ὀχληρὸν τοῦτον ξένον, μέχρις οὗ ἐρρίψαν αὐτόν μακρὰν τῆς κατοικίας των. Μαρκήσιε καὶ ἡμεῖς τὸν τρόπον τοῦτον πρέπει νά μεταχειρισθῶμεν. Ὁ Βερνάρδος οὗτος εἶναι ἀναμφιβόλως, ὡς ἦτο καὶ ὁ πατὴρ του, ἀγροῖκος ἄνθρωπος, ὁμοῦ δὲ μὲ τὰ πλεονεκτήματα τῆς καταγωγῆς του θὰ ἔχη βεβαίως τὴν χυδαῖότητα τοῦ στρατιώτου καὶ τὴν παραφορὰν τῆς νεότητος. Ἄς περιβάλωμεν λοιπὸν αὐτόν μὲ κηρὸν καὶ μὲ μέλι· ἄς ἀλείψωμεν αὐτόν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν. Ἐάν ὅμως τὸν ἐρεθίσῃτε, τότε τὸ πᾶν ἀπώλετο. Ἄς περιποιηθῶμεν λοιπὸν, ἄς χαρῶμεν διότι ἐπανῆλθε· καὶ θὰ ἔλθῃ ὡς σφαῖρα τηλεβόλου ἐκσπενδονιζομένη κατὰ τείχους χαλκίνου ἢ ἐκ γρανίτου· ἀλλ' ἀντὶ τούτων, ἄς πέσῃ ἐντὸς βάμβακος· ἄς εἰσέλθῃ ἐν αὐτῷ καὶ ἄς σθεσθῆ. Μὴ τὸν ἐρεθίσῃτε, ἀποφύγετε πρὸ πάντων νά ἐλθῃτε εἰς συζητήσεις περὶ τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ ἢ περὶ τῶν ἰδικῶν σας· διότι εἶσθε νέος εἰσέτι καὶ τὸ αἷμά σας εἶναι εὐκίνητον. Προσέξατε λοιπὸν μὴ παραφερθῆτε ! Μὴ τὸν ἐρεθίσῃτε· κολακεύσατε αὐτόν, ταπεινώσατε ἐν ἀνάγκῃ τὴν νίκην πρὸ τῆς ἧττης. Ἄλλὰ πρῶτιστον πάντων εἶναι νά κατωρθώσωμεν αὐτόν νά ἐγκατασταθῆ εἰς τὸ μέγαρον τοῦτο, ὡς φιλοξενούμενος· διότι κερδίζομεν οὕτω καιρὸν· καὶ ὁ καιρὸς καὶ ἐγὼ κάμνομεν τὰ ἐπίλοιπα.

— Μὰ λοιπὸν, κυρία βαρωνίς, τί πρόσωπον μέλλομεν νά παιζόμεν ἐδῶ ; ἠρώτησεν ὑπερηφάνως ὁ γηραιὸς εὐπατρίδης.

— Μέγα πρόσωπον, κύριε, μέγα, ἀπήντησεν ἔτι μάλλον ὑπερηφάνως ἢ βαρωνίς. Μέλλομεν νὰ πολεμήσωμεν ὑπὲρ τῶν ἀρχῶν μας, ὑπὲρ τῶν βωμῶν μας, ὑπὲρ τῶν ἐστιῶν μας· μέλλομεν νὰ πηλαίσωμεν κατὰ τὸν δικαίωμα τοῦ καθιερωμένου τὴν διαρπαγὴν, μέλλομεν ν' ἀντιτάξωμεν τὸ δίκαιον ἐναντίον τῆς βικιοτικῆς νομοθεσίας τυραννικῆς καὶ ἀξιομισήτου· μέλλομεν νὰ ὑπερασπίσωμεν τὸ τελευταῖον προπύργιον ἡμῶν ἀπὸ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν ἀνθρώπων τῆς μέσης τάξεως ἀνθρώπων ζηλοτυπούντων καὶ ἐχθρευομένων ἡμᾶς, ἀνθρώπων ζητούντων τὴν καταστροφὴν μας. Ἐὰν ἐξώμεν εἰς τοὺς ὠραίους χρόνους τοῦ ἱπποτισμοῦ, ἤθελον σὰς συμβουλευεῖς ν' ἀναβῆτε ἐπὶ τοῦ ἵππου σας, νὰ εἰσέλθητε ἐντὸς τοῦ περιβόλου, ἔνθα οἱ ἄνδρες εἰδικάζον τὰς διαφορὰς τῶν καὶ νὰ πολεμήσετε ὡς εὐπατρίδης ἢ νὰ κλεισθῆτε ἐντὸς τοῦ μεγάρου σας, ὡς ἐντὸς φρουρίου, σεῖς, οἱ ὑπὲρ τῆς μας καὶ οἱ ὑπὲρ τῆς μας, καὶ νὰ φονευθῶμεν μάλλον ὅλοι ἐπὶ τῶν ἐπάλλεων, παρά νὰ ἐξέλθωμεν ζῶντες αὐτοῦ. Ἀλλὰ δυστυχῶς οἱ δικηγόροι ἀντεκατέστησαν πρὸ πολλοῦ τοὺς ἀνδρείους μαχητάς, καὶ οἱ δικαστικοὶ κλητῆρες τοὺς κήρυκας τῶν ὅπλων. Ἀφοῦ λοιπὸν ζῶμεν ἐν ἐποχῇ, καθ' ἣν τὰ δικαστήρια εἴπερ ποτὲ ἀντικατέστησαν τὰς ἱπποτικὰς περὶ δικαίου ἰδέας, καὶ αἱ λεπτολογίαι τοῦ νόμου τὰς ἐμπνεύσεις τοῦ θάρρους, οἱ εὐγενέστεροι καὶ οἱ γενναϊότεροι, εἶναι ἠναγκασμένοι νὰ μεταχειρισθῶσι τὸν δόλον ἀντὶ τῆς σπάθης καὶ τὴν εὐφυίαν ἀντὶ λόγῃς. Ἐκτὸς τούτου τί ζητοῦμεν; Μήπως πρόκειται νὰ ἐγκαταλείψωμεν τὸν νεανίαν ἐν τῇ πτωχείᾳ; Ὁχι· θέλετε ἀπ' ἐναντίας φερθῆ γενναίως· θέλετε πράξει πολλά ὑπὲρ αὐτοῦ. Ἀλλ' εἰπέτε μοι εὐσυνειδήτως, εἶναι ἀνάγκη, ἀπολύτως ἀνάγκη, ἵν' ἀναπαυθῆ ἐν ἀνέσει ἄνθρωπος διεληθὼν ἐξ ἑτῆ ἐπὶ τῶν χιόνων, νὰ ἐξαπλωθῆ μακρὸς πλατὺς ἐπὶ ἐνὸς ἑκατομμυρίου ἰδιοκτησίας; Τώρα, ἀγαπητέ μοι μαρκήσιε, ἐὰν ἔχετε εἰσέτι δισταγμούς, ἐὰν δὲν εὐρίσκετε τοῦτο ἀρκετὰ εὐσυνειδήτων, φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ σέβηται τις τὰς περὶ δικαίου ἰδέας τοῦ ἄλλου. Ὑπάγετε λοιπὸν πρὸς εὐρεσίαν τοῦ Βερνάρδου· περᾶσατε ὡς δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρά του ὅλας τὰς ἰδιοκτησίας σας· καὶ διαπὶ νὰ μὴ προσθέτητε εἰς τὸ μικρὸν τοῦτο ὄστρον τὰς περὶ γαμῆρας καὶ τὰ οἰκισμὰ σας; Εἶδον σήμερον τὴν Ἑλένην ὠραίαν, φαιδράν, πλήρη πεποιθήσεως εἰς τὸ μέλλον· ἀλλ' ἐπανερχομένη τοῦ περιπάτου τῆς θέλει μάθει, ὅτι κατεστράφη ἐντελῶς· ὅτι μόνος ὁ ταπεινὸς πύργος τοῦ Βωμπέρ τῇ ἀπολείπεται πλέον. Θέλομεν λοιπὸν ἀποσυρθῆ ἐκεῖ· θέλομεν ζῆσαι ἐν στερησῶσιν, ὡς ἐζήσαμεν ἄλλοτε, ὅτε εἴμεθα ἐξοριστοί. Ἀντὶ δὲ τὰ τέκνα μας νὰ ἐνωθῶσιν ἐν μέσῳ τοῦ πλοῦτου, θέλουσιν ἐνωθῆ ἐν τῇ πτωχείᾳ· θέλομεν γίνεαι ἢ παροιμία τοῦ τόπου, βραδύτερον θέλουσιν ἀποκαλεῖ τοὺς ἐγγονοὺς μας ξεπεσμένους εὐπατρίδας, καὶ θέλομεν πωλήσει τὰς

ἐγγονὰς μας εἰς μάταιον τινα καὶ ἀγροῖκον νεόπλουτον. Ἐν τούτοις ὅλα ταῦτα οὐδὲν ἔχουσι τὸ φροβερὸν· προσθέσατε ἐπίσης ὅτι αἰωνίως θέλομεν ἔχει τὴν εὐχαρίστησιν νὰ βλέπωμεν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μας τὸ μέγαρον τῶν Λασεγλιέρ, τὰ ὠραία αὐτοῦ δάση καὶ τὸν κύριον Βερνάρδον κνηγούντα, ζῶντα μεγαλοπρεπῶς καὶ ἐν χαρᾷ ἀπολαμβάνοντα τοῦ πλοῦτου σας.

— Ἡξεύρατε βαρωνίς, ἀνεφώνησεν ὁ κύριος Λασεγλιέρ, ὅτι ἔχετε τὸ πνεῦμα τῆς Αἰκατερίνης τῶν Μεδίκων.

— Ἀγνώμων! ἔχω ὅ,τι μοὶ ὑπαγορεύει ἡ καρδιά, ἀπήντησε μειδιῶσα ἡ κυρία Βωμπέρ. Τί θέλω; Τί ζητῶ; Οὐδὲν ἄλλο εἰ μὴ τὴν εὐδαιμονίαν τῶν ὄντων, ἅτινα ἀγαπῶ. Τὸ κατ' ἐμὲ, δὲν ἔχω φιλοδοξίαν. Νομίζετε λοιπὸν, ὅτι μὲ φοβίξει ἀληθῶς ἡ ἰδέα τοῦ νὰ ζῆσω μεθ' ὑμῶν οἰκογενειακῶς εἰς τὸν μικρὸν μου πύργον; Αἶ, Θεέ μου! συνήθισα πρὸ πολλοῦ εἰς τὴν πτωχείαν καὶ οὐδ' ὁ Ῥούλ μου ἐπόθητέ ποτε πλοῦτη. Ἀλλὰ σεῖς, ἀλλ' ἡ ὠραία Ἑλένη, ἀλλὰ τὰ τέκνα τὰ μέλλοντα νὰ γεννηθῶσιν ἐκ τῆς ἐνώσεως δύο τοσοῦτον χαριέντων πλασμάτων, ἰδοῦ, μαρκήσιε, ἰδοῦ τί μὲ φοβίξει!

Ἡ μακρὰ αὐτῶν συνομιλία εὐρίσκετο ἐκεῖ, ὅτε ὑπερήτης ἀνήγγειλεν ὅτι ἀγνωστός τις, ἀρνούμενος νὰ εἴπῃ τὸ ὄνομά του, ἐξῆτει νὰ ὀμιλήσῃ τῷ κυρίῳ μαρκησίῳ.

— Αὐτὸς εἶπεν, εἶπεν ἡ βαρωνίς.

— Ἄς ἔλθῃ, ἀπήντησεν ὁ μαρκησίος.

— Σκεφθῆτε καλῶς, ἔσπευσε νὰ προσθέσῃ ἡ κυρία Βωμπέρ, ὅτι ἡ ἐπιτυχία τῆς ἐπιχειρήσεώς μας ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς πρώτης ταύτης συνεντεύξεως.

* * *

ΑΡΙΣΤΟΝ Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ.

Η ΠΡΩΤΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΤΟΥΣ

οἰκογενειακὴ εἰκὼν.

Μόλις εἶνε 7 π. μ. Ἀκτὶς ὠρᾷ τοῦ συγκεχυμένου πρωϊνοῦ φωτός εἰσδίδει εἰς τὸν κοιτῶνα διὰ τῶν διπλῶν παραπετασμάτων τῶν παραθύρων καὶ ἤδη ἀκούω τὴν θύραν παρὰ τὸ σύνθηρος κρουομένην. Ἀκούω ἐν τῷ παρακειμένῳ δωματίῳ τοὺς καταστειλλομένους γέλωτας καὶ τὴν ἀργυρόφωνον φωνὴν τοῦ μικροῦ μου ἀνυπομονοῦντος καὶ θέλοντος νὰ εἰσέλθῃ.

— Ἐγὼ εἶμαι, κράζει, εἶνε ὁ Κωστάκης καὶ θέλει νὰ πῆ ἔς τὸν μπαμπᾶ καὶ ἔς τὴν μαμᾶ του καὶ τοῦ χρόνου. . .

— Ἐμῶν, πουλάκι μου, ἔλα γρήγορα γρήγορα νὰ μᾶς δώσης ἓνα φιλάκι.

Ἀνοίγεται ἡ θύρα καὶ τὸ ἀγοῶνι μου ἔχον τὰς χεῖρας προτεταμένας, τὸ ὄμμα λάμπον ἐφορμᾷ πρὸς τὴν κλίνην. Τὸ νυκτερινόν του σκουφάκι, τὸ ὅποιον κρατεῖ φυλακισμένην τὴν πυκνὴν του κόμην, ἀφίνει ἐλευθέρους δύο ἢ τρεῖς βοστρύ-

χους, οἵτινες ξανθοὶ ξανθοὶ θωπεύουσι τὸ μικρὸν του μέτωπον.

Τέλος φθάνει πλησίον τῆς κλίνης καὶ τείνον τὰς χεῖρας «καὶ τοῦ χρόνου» ψελλίζει μετὰ φωνῆς συγκεκλιμένης.

— Ἀγάπη μου, καὶ εἶν' ἐξυπόλυτο! Ἐλα, μικρό μου, ἔλα νὰ σὲ ζεστᾶνω.

Καὶ ταῦτα λέγων τὸ ἀνέστυρα, ἀλλ' ἔνεκα τῆς βιαίας ταύτης κινήσεως ἡ κλίνη ἐσεισθή, καὶ ἡ μέρι τῆς ὥρας ἐκείνης κοιμημένη σύζυγός μου ἐξυπνήσατο ἀνακάθηται ἔντρομος καὶ ἀναφωνεῖ:

— Καλὲ τί εἶν' ἐκεῖ! Κλέπται, κλέπται! . . .

— Ἡμεῖς εἴμεθα, ἀγαπητή μου. . .

— Ποῖοι, σεῖς; Ἄχ! Θεέ μου, πόσον μ' ἔτρομάζετε! Ἐβλεπα ὄνειρον ὅτι ἦτο πυρκαϊά, καὶ αἱ φωναὶ αὐταὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς πυρκαϊᾶς. . . Ἄ! μὰ δὲν εἶνε φρόνιμον πρᾶγμα νὰ φωνάζετε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον!

— Νὰ φωνάζομεν! Μὰ λησμονεῖς λοιπὸν, μητερούλα, ὅτι εἶνε σήμερον πρωτοχρονιά, ἡμέρα ποῦ λαμβάνουν καὶ δίδουν εὐχὰς καὶ φιλία; — Τὸ μικρὸν περιμένει νὰ ἐξυπνήσῃ, καὶ ἐγὼ.

Ἐν τούτοις περιτύλιξα τὴν ἀνθρωπίσκον μου ἐν τῷ μαλακῷ σκεπάσματι καὶ προσεπάθουν νὰ θερμῶν τὰ παγωμένα πόδια του ἐντὸς τῶν χειρῶν μου.

— Μαμᾶ, εἶνε σήμερον πρωτοχρονιά! καὶ δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν του λαμβάνει τὰς δύο κεφαλὰς ἡμῶν καὶ τὰς πλησιάζει· προτείνει καὶ αὐτὸ τὴν κεφαλὴν του καὶ διὰ τῶν δροσερῶν χειλέων του καταφιλεῖ κατὰ τύχην, ἐν ᾧ τὰ δακτυλάκια του περιπλέκονται ἐν τῇ γενειάδι μου.

Οἱ μύστακές μου κεντοῦσι τὸ ἄκρον τῆς τρυφερᾶς του ρινῆς, καὶ ἐκείνο ἀνακαγχάζει ριπτον πρὸς τὰ ὀπίσω τὴν κεφαλὴν του.

Ἡ μήτηρ συνελθούσα ἐκ τοῦτρόπου τὸ λαμβάνει ἐν ἀγκαλίαις καὶ σημαίνει τὸν κώδωνα λέγουσα:

— Τὸ νέον ἔτος ἀρχίζει πολὺ καλὰ, ἀγαπητοί μου, ἀλλ' ὅμως μᾶς χρειάζεται καὶ μία στάλα φῶς.

— Ἐ, μαμᾶ, τὰ κακὰ παιδάκια δὲν ἔχουν ἀγιοθασιειάτικα;

Καὶ ταῦτα λέγων ὁ πονηρὸς ἔχει τὰ ὄμματα ἐστραμμένα πρὸς βουνὸν ὅλον, ὑπερ διακρίνεται πως ἐν τῷ μέσῳ τοῦ σκότους ἔν τινι γωνίᾳ τοῦ κοιτῶνος συνιστάμενον ἐκ δεμάτων καὶ χαρτίνων θηκῶν.

Μετ' οὗ πολὺ τὰ παραπετάσματα σύρονται, τὰ παραθυρόφυλλα ἀνοίγονται καὶ τὸ φῶς καταπλημμυρεῖ τὸν κοιτῶνα, τὸ πῦρ τρίζει φαιδρῶς ἐν τῇ ἐπίτῃ, καὶ ἡ θεραπεινὴ ἀποθέτει ἐπὶ τῆς κλίνης δύο θέματα εὐμεγέθη καὶ μετὰ πλείστης ὀψης ἐπιμελείας δεδεμένα. Τὸ μὲν εἶνε διὰ τὴν γυναῖκά μου τὸ δ' ἕτερον διὰ τὸν μικρὸν μου.

— Τί εἶνε; τί νὰ εἶνε!

Ἄλλ' ἐγὼ ἐπίτηδες εἶχον διπλᾶ καὶ τριπλᾶ περικαλύμματα, εἶχον πολλαπλασιάσει τοὺς κόμ-

βους καὶ μετὰ ἡδονῆς ἀνεκφράστου ἔβλεπον τοὺς ἀγωνιῶντας δακτύλους τῶν προσπαθούντων νὰ λύσωσι τὰ θέματα.

Ἡ γυνὴ μου ἀγανακτεῖ, μειδιᾷ, δυσαρστεῖται, μὲ καταφιλεῖ καὶ ζητεῖ φαλλίδιον.

Καὶ ὁ μικρὸς οὐχ ἤττον σύρει μεθ' ὅλης του τῆς δυνάμεως, δάκνει τὰ χεῖλη καὶ τὴν ἐξέχουσιν γλωσσάν του, καὶ τέλος οὐδὲν κατορθῶν, ἐπικαλεῖται τὴν συνδρομὴν μου. Διὰ τοῦ βλέμματός του θέλει νὰ διαπεράσῃ τὰ περικαλύμματα πάντα δὲ τὰ τῆς ἐπιθυμίας σημεῖα διαλαμβάνουσιν ἐν τῷ καθίδρω προσώπῳ του, καὶ τὰ χεῖλη του μετὰ κρότου κινουῦνται ὡς ἐὰν εἶχον ἀπέναντί των εὐχυρόν τι καὶ νόστιμον ὀπωρικόν.

Τέλος τὸ ὕστατον χαρτίνον περιτύλιγμα ἐξαιρεται, τὸ κάλυμμα τοῦ κλωστίου ἐκσφενδονίζεται καὶ ἡ χαρὰ ἐκρήγνυται.

— Τὸ ἐπανωφόρι μου!

— Τὰ θηρία μου!

— Ἀπαράλλακτον μὲ τὸ ματσόν μου! — ἀγαπητέ μου! . . .

— Καὶ ἓνας βοσκῆς μὲ βόδαις! —, μπαμπᾶ μου, πῶς σ' ἀγαπῶ!»

Ὁρῶσιν ἐπὶ τοῦ τραχήλου μου, τέσσαρες διὰ μιᾶς βραχίονες μὲ περιβάλλουσι σφίγγοντές με. Καταλαμβάνομαι ὑπὸ τῆς συγκεκλιμένης καὶ δάκρυ ἀνέρχεται εἰς τὸ ὄμμα μου, καὶ δύο εἰς τὰς τῆς γυναικός μου, ἐν ᾧ ὁ μικρὸς μὴ νοῶν τί συμβαίνει ἐκβάλλει λυγμὸν καὶ καταφιλεῖ τὴν χεῖρά μου.

* *

— Τί πράγματα εἶν' αὐτὰ! Ἢ μ' εἶπητε.

Ὅ,τι θέλουσιν εἶνε, ἀλλ' ὅμως εἶνε ἐξαίσιος ἡδονῆς, καὶ ἐγγυώμαι περὶ τοῦ πράγματος.

Καὶ τέλος πάντων ἡ θλιψὴ δὲν ἀποσπᾷ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν τοσαῦτα δάκρυα, ὥστε νὰ συγχωρήσωμεν καὶ εἰς τὴν χαρὰν τὸ μικρὸν δάκρυ, ὅπερ τυχαίως ἀναγκάζει ἡμᾶς ἐνίοτε νὰ χύσωμεν;

Ἡ ζωὴ δὲν εἶνε τοσοῦτον εὐάρεστος ὥστε νὰ βίβωκινδυνεύσῃ τις μόνος, καὶ ὅταν ἡ καρδιά εἶνε κενὴ, ἡ ὁδὸς φαίνεται μακρὰ.

Τόσον καλὴν εἶνε τὸ νὰ αἰσθάνεσαι ὅτι ἀγαπάσαι, νὰ ἀκούῃς παρὰ τὴν πλευράν σου τὸ εὐρυθρον βῆμα τῶν συνοδοιπόρων σου καὶ νὰ λέγῃς «Ἐδῶ εἶνε καὶ ἐκεῖνοι! αἱ τρεῖς ἡμῶν καρδίαι συμφώνως πᾶλλονται», καὶ ἅπαξ τοῦ ἔτους, καθ' ἣν ὥραν σημαίνει τὸ μέγα τῆς Ἀ' Ἰανουαρίου ὠρολόγιον, νὰ κάθησαι μετὰ τῶν φιλιτάτων σου παρὰ τὸ χεῖλος τῆς ὁδοῦ ἔχων τὰς χεῖρας συμπεπλεγμένας μετ' αὐτῶν, καὶ προσηλθόντες τὸ βλέμμα πρὸς τὴν ὁδὸν τὴν μεστὴν κωνιορτοῦ, τὴν ἀγνωστον, τὴν ἐν τῷ ὀρίζοντι βεβουλισμένην, νὰ ψιθυρίζῃτε κατασπαζόμενοι ἀλλήλους «Πάντοτε ἀγαπάμεθα, προσφιλεῖ μου τέκνα· ἐλπίζετε ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐγὼ ἐλπίζω ἐφ' ὑμᾶς. Ἐχετε πεποίθησιν καὶ βραδίζωμεν κατ' εὐθείαν».

Καὶ ἰδοὺ, κύριε, πῶς ἐξηγῶ τὰ δάκρυα τὰ ῥέοντα ἐπὶ τῇ θεᾷ ἐπανωφορίου καὶ θηριοτροφείου.

Ἄλλ' ἡ ὥρα τοῦ προγεύματος ἐγγίζει· δις ἐκόπη ἐν ᾧ ἐξυρίζομαι, ἐπάτησα ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θηριοτροφείου τοῦ υἱοῦ μου, καὶ ἐβλεπον ἀπειλητικὰς ἐνώπιόν μου δώδεκα ἐπισκέψεις ἐπιβεβλημένας, ὡς τὰς λέγει ἡ σύζυγός μου· ἀλλ' οὐχ ἦτον εἶμαι καθ' ὑπερβολὴν φαιδρὸς καὶ εὐθυμος.

Καθήμεθα εἰς τὴν τραπέζαν, τὰ δὲ σκευὴ τῆς τραπέζης παρατεταγμένα ἐπὶ τοῦ ὡς χιῶν λευκοῦ τραπεζομαντήλου, φαίνονται παρά τὸ σύνηθες λαμπρὰ, καὶ λεπτὴ εὐωδία τοῦ ἀχνίζοντος φαγητοῦ βαλσαμώνας τὴν ἀτμόσφαιραν· οἱ πάντες μοὶ προσμεϊδῶσι, καὶ συγκεκινημένος ἀναφωνῶ—Ὡ Θεέ μου, τί εὐφρόσυνας ἡμέρα!

Ὁ μικρὸς παρέταξε περὶ τὸ πινάκιόν του τοὺς ἐλέφντας, τοὺς λέοντας καὶ τὰς καμηλοπαρδάλεις του, ἡ δὲ μήτηρ του ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι ἦτο δῆθεν ῥεῦμα ἀέρος προγευματίζει φοροῦσα τὸ νέον ἐπανωφόριον.

— Παρήγγειλες τὴν ἄμαξαν, διὰ νὰ κάμωμεν τὰς ἐπισκέψεις μας;

— Τὸ προσκέφαλον τῆς θείας Ὁρσοῦλας θὰ πιάσῃ μίαν θέσιν τῆς ἀμάξης· ἀλλὰ εἰμποροῦμεν νὰ τὸ δώσωμεν εἰς τὸν ἀμαξηλάτην νὰ τὸ βάλῃ πλησίον του.

— Ὡ! τὴν καυμένην τὴν θεῖαν!

— Μπαμπᾶ, νὰ μὴν πᾶμε ἔς τῆς θείας, εἶπεν ὁ μικρὸς· ὅταν θὰ φιλήσῃ ἀγκυλῶναι...

— Τί με λέγεις, κύριέ μου;... Τί ἄλλο ἔχομεν νὰ πάρωμεν μαζί μας; τὸ μηχανικὸν ἀλογάκι τοῦ Λέοντος, τὸ μαρσὸν τῆς Ἑλένης, ταῖς πατουφλαῖς τοῦ πατρός σου, τὰ ζαχαρωτά... Καθὼς βλέπω θὰ χρειασθῇ νὰ βάλωμεν τὸ προσκέφαλον τῆς θείας εἰς τὰ πόδια τοῦ ἀμαξηλάτου.

— Μπαμπᾶ; μὰ γιὰ τί ἡ καμήλα δὲν θέλει νὰ φάγῃ κρέας;

— Ξεύρω κ' ἐγὼ, παιδί μου;

— Αἶ, κ' ἐγὼ πιά δὲ θέλω.

Μετὰ μίαν ὥραν ἀνεδείκνουμεν τὴν κλίμακα τῆς θείας Ὁρσοῦλας. Ἡ σύζυγός μου μετρεῖ τὰς βαθμίδας κρατουμένη ἀπὸ τοῦ στηρίγματος τῆς κλίμακος, ἐγὼ δὲ ἀναβαίνω ἔχων ἀνὰ χεῖρας τὸ περιλάλητον προσκέφαλον, τὰ ζαχαρωτά καὶ τὸν υἱόν μου, ὅστις δὲν ἠθέλησε νὰ ἐξέλθῃ χωρὶς νὰ παραλάβῃ καὶ τὴν καμηλοπαρδάλιν του.

Ἡ θεία Ὁρσοῦλα μᾶς ἀναμένει ἐν τῇ παγωμένην αἰθούσῃ τῆς. Τέσσαρες πολυθρόναι τετραγωνοὶ κεκαλυμμέναι διὰ κιτρίνων καλυμμάτων ἴστανται ἐν ἄκρᾳ ἀπαθείας. Ὁρολόγιον ἐκυρεμὲς σχῆμα ἔχον πυραμίδος καὶ ὑπὸ σφαιραν πέρα τοῦ δέοντος μεγάλῃν κεκρυμμένον ἐκβάλλει μετ' ἀγωνίας τὸ ἀσθενὲς αὐτοῦ εἰκ-τάκ.

Εἰκὼν ἀπὸ τοῦ τοίχου κρεμασμένη καὶ ὑπὸ τῶν

μυῶν κατεστιγμένη, παριστᾷ νύμφην διὰ λύρας ὠπλισμένην καὶ πρὸ καταράκτου καθήμενην. Καὶ ἡ νύμφη ἐκείνη μαντεύετε τίς εἶνε;—Εἶνε ἡ θεία Ὁρσοῦλα!... Θεέ μου, πῶς τὴν μετέβαλεν ὁ χρόνος!

— Καλὴ μας θεία, ἐρχόμεθα νὰ σᾶς εὐχρηθῶμεν διὰ τὸ νέον ἔτος.

— Νὰ σᾶς ἐκφράσωμεν τὰς εὐχὰς τὰς ὁποίας...

— Καλὰ, καλὰ, ἀνεψιέ μου καὶ ἀνεψιά μου, καθήσατε. Καὶ εἰδείξε δύο ἔδρας.—Πολὺ μὲ συγκινεῖ ὁ τρόπος σας καὶ ἀποδεικνύει ὅτι δὲν ἐλησημονήσατε ἐντελῶς τὰ καθήκοντα, τὰ ὁποῖα μᾶς ἐπιβάλλει ἡ οἰκογένεια.

— Ἐκτός, ἀγαπητὴ θεία, τῆς ἀγάπης τὴν ὁποῖαν ἔχομεν εἰς σᾶς, καὶ ἡ ὁποία ἀρκεῖ νὰ... Ἔλα, μικρὲ, ἔλα νὰ φιλήσῃς τὸ χεῖρ τῆς θείας...

Ὁ μικρὸς (κύπτων εἰς τὸ οὖς μου)—Μὰ, μπαμπᾶ, ἀγκυλῶναι... (Ἀποθέτω ἐπὶ τοῦ τραπέζιου ζαχαρόπηκτα κάστανα).

— Περιττὰ ἦσαν αὐτὰ, ἀνεψιέ μου, διατί νὰ ἐξοδεύσῃς τοῦ κάκου. Εἰξεύρεις ὅτι μὲ βλάπτουν τὰ γλυκὰ καὶ ἐὰν δὲν ἦμην βεβαία περὶ τῆς ἀγάπης σας θὰ ὑπόπτευσον ὅτι μοῦ τὰ ἐφέρατε διὰ νὰ μὲ περιπαίξετε. Ἀλλὰ ἄς εἶνε δά.

— Ἐνόμισα, θεία μου, ὅτι θὰ σᾶς προξενήσω εὐχαρίστησιν καὶ ἐκέντησα διὰ σᾶς τὸ προσκέφαλον τοῦτο, τὸ ὁποῖον σᾶς παρακαλῶ νὰ δεχθῆτε.

— Εὐχαριστῶ, κόρη μου· ἀλλὰ εἶμαι ἀκόμη, δόξα τῷ Θεῷ, ἀρκετὰ στετὴ. Ὅστε δὲν ἔχω ἀκόμη ἀνάγκη νὰ στηρίζω τὴν βίχιν μου μὲ προσκέφαλα. Τὸ κέντημα εἶνε εὐμορφον. Ἀλλὰ διατί νὰ κάμης τόσο κόπον; Ἐγὼ, εἰξεύρεις ὅτι δὲν ἀγαπῶ τὰ πολυποίκιλα πράγματα. Εἶνε ὅμως ὅπως δῆποτε πολὺ εὐμορφον, ἂν καὶ τοῦτο ἐδῶ τὸ κόκκινον μαζί μὲ τὸ πράσινον δακρύζουσι τὰ μάτια ἐσταν τὸ βλέπουσι τὸ ἐδοκίμασα προχθὲς ποὺ ἔκοψα ἓνα κρομμύδι. Ὅλα τὰ χρώματα δὲν εἶνε διὰ ὅλα τὰ μάτια. Καὶ ἐγὼ λοιπὸν σοῦ προσφέρω τὴν φωτογραφίαν μου.

— Ἄ, θεία μου, πόσον εἶσθε καλὴ· ἀλλὰ τί ὁμοίότης! Τὴν γνωρίζεις τὴν θεῖαν, μικρὸ μου;— Δὲν εἶσαι ὑποχρεωμένη, κόρη μου, νὰ εἰπῆς παρὰ τὴν γνώμην σου. Αὐτὴ ἡ φωτογραφία καθόλου δὲν μοῦ μοιάζει. Ποῦ ἡ ζωηρότης τοῦ βλέμματός μου; Ἐγὼ ἐκεῖ δὲ ἓνα χαρτάκι φιστίκια διὰ τὸ μικρὸ σου. Μοῦ φαίνεται ὅτι νὰ ἐμεγάλωσῃ.

— Ἔλα, Κωστάκη, νὰ φιλήσῃς τὸ χεῖρ τῆς θείας.

— Καὶ ἐπειτα, θὰ φύγωμε ἐπειτα, μπαμπᾶ;

— Δὲν ἔχεις, κύριε, καλὴν ἀνατροφήν.

— Ἄς τον νὰ λέγῃ, κόρη μου· τοῦλάχιστον εἶνε εἰλικρινής. Ἀλλὰ βλέπω τὸν ἄνδρα σου καὶ βιάζεται· θὰ ἔχετε καὶ ἄλλας... ἐπισκέψεις νὰ κάμῃτε, δὲν θέλω νὰ σᾶς κρατήσω. Πηγαίνετε λοιπὸν, νὰ ὑπάγῃ καὶ ἐγὼ εἰς τὸν ἐσπερινὸν νὰ προσευχηθῶ καὶ νὰ παρακαλέσω τὸν Θεὸν δι' ἐκείνους οἱ ὅποιοι δὲν τὸν παρακαλοῦν.

— Ἔλα, Κωστάκη, νὰ φιλήσῃς τὸ χεῖρ τῆς θείας.

— Καὶ ἐπειτα, θὰ φύγωμε ἐπειτα, μπαμπᾶ;

— Δὲν ἔχεις, κύριε, καλὴν ἀνατροφήν.

— Ἄς τον νὰ λέγῃ, κόρη μου· τοῦλάχιστον εἶνε εἰλικρινής. Ἀλλὰ βλέπω τὸν ἄνδρα σου καὶ βιάζεται· θὰ ἔχετε καὶ ἄλλας... ἐπισκέψεις νὰ κάμῃτε, δὲν θέλω νὰ σᾶς κρατήσω. Πηγαίνετε λοιπὸν, νὰ ὑπάγῃ καὶ ἐγὼ εἰς τὸν ἐσπερινὸν νὰ προσευχηθῶ καὶ νὰ παρακαλέσω τὸν Θεὸν δι' ἐκείνους οἱ ὅποιοι δὲν τὸν παρακαλοῦν.

Ὅτε δὲ κατεβαίνομεν τὴν τρίζουσαν κλίμακα τῆς θείας ὁ μικρὸς στραφεὶς πρὸς με εἶπε·

— Δὲν εἶνε ἀλήθεια, μπαμπᾶ, πῶς ἡ θεία Ὁρσοῦλα ἔχει ἀγγύλια εἰς τὸ σαγόνι τῆς; Δὲν ἔλεγα καλὰ;

Ὁ ἐκ τῶν δώδεκα ἐπιβεβλημένων ἐπισκέψεων ἀποκόπτων μίαν ἔχει νὰ κάμῃ ἔνδεκα ἐπισκέψεις ἔτι.

Ἄς μοι συγχωρήσωσιν αἱ περιεργοὶ ἀναγνώστρια νὰ παρέλθω ἐν σιγῇ τὰς ὑπολοίπους ἔνδεκα ἐπισκέψεις, διότι τὸ νὰ τὰς περιγράψῃ τις εἶνε τόσο ὄχληρον ὅσον καὶ νὰ τὰς κάμῃ.

Περὶ τὴν 5 μ.μ. ὥραν—δόξα τῷ Θεῷ!—οἱ ἴπποι ἴστανται πρὸ τῆς οἰκίας τῶν γονέων μου ἐν ἡ ἀναμένει ἡμᾶς οἰκογενειακὸν δεῖπνον. Ὁ μικρὸς κροτεῖ τὰς χεῖρας πρὸς τὴν γηραιὰν Αἰκατερίναν, ἥτις, ἄμ' ἀκούσασα τὸν θόρυβον τῶν τραγῶν τῆς ἀμάξης ἔδραμε πρὸς τὴν θύραν ἀνακράζουσα· «Νὰ τους! ἔρχονται!» Ἀρπάζει τὸν μικρὸν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς καὶ τὸν φέρε εἰς τὸ μαγειρεῖον, ἐνθα ἡ μήτηρ μου ἔχουσα τὰς χεῖρας τοῦ φορέματός τῆς ἀνασηκωμένης ἐπιστατεῖ αὐτοπροσώπως εἰς τὴν παρασκευὴν τῶν φαγητῶν.

Ὁ πατήρ μου, ὅστις ἠτοιμάζετο νὰ καταβῇ εἰς τὸ ὑπόγειον κρατῶν τὸν λύχνον καὶ συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Κώστα φέροντος κἀνίστρον, ἴστανται αἴφνης καὶ:

— Ἐ, παιδιά μου, ἀργήσατε! ἀναφωνεῖ.—Ἐλάτε νὰ σᾶς φιλήσω, παιδιά μου, καὶ τοῦ χρόνου εὐτυχησμένοι καὶ ὅπως ἐπιποθεῖτε!—Κώστα, κράτει καλὰ τὸν λύχνον.

Ἐνῶ δὲ ὁ γηραιὸς πατήρ μου μὲ θλίβει ἐπὶ τοῦ στήθους του, ἡ χεῖρ του ἀναζητεῖ τὴν χεῖρά μου καὶ τὴν σφίγγει παρατεταμένως, ἐν ᾧ ὁ μικρὸς, ὅστις πλανᾶται ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν, ἔλκει ἀπὸ τῶν κρασπέδων καὶ ἐμὲ καὶ τὸν πάππον του προτεινὼν τὰ χεῖλη του καὶ ζητῶν «ἓνα φιλάκι».

— Ἀλλὰ τί σᾶς κρατῶ ἐδῶ! καὶ εἶσθε παγωμένοι· πηγαίνετε μέσα καὶ θὰ εὑρετε ζέστην καὶ συντροφίαν καλὴν. Ἐφθασα κ' ἐγὼ.

Ἀλλὰ πρὶν εἰσελθῶμεν εἰς τὴν αἴθουσαν, οἱ ἐν αὐτῇ καθήμενοι συγγενεῖς ἤκουσαν τὴν ὁμιλίαν, καὶ σπεύσαντες ἀνοίγουσι τὴν θύραν καὶ ἀνοικταῖς ἀγκάλαις ὑποδέχονται τὴν γυναῖκά μου, τὸν μικρὸν μου καὶ ἐμὲ. Μεταξὺ δὲ τῶν ἀσπασμῶν, τῶν εὐχῶν, τῶν προσηρήσεων, ἀνοίγονται χάρτιναι θῆκαι, πίπτει βροχὴ ζαχαρικῶν, δέματα σχίζονται, διασπείρονται δέματα ἀγιοθασιλειάτικα, ἡ εὐθυμία καὶ φαιδρότης μετατρέπεται εἰς θόρυβον, εἰς ὄχλοβὸν· ὁ μικρὸς μου ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀφρονίας τῶν παρὰ τοῦ πάππου, τῆς μάμμης καὶ τῶν θεῶν του προσπερομένου αὐτῷ δῶρον φαίνεται ὡς τις μεθίων ὑπὸ θησαυροῦ περιστοιχισμένος καὶ ἐν διαλειμμάτων ἐκβάλλει κρυγὴν ἀγαλ-

λιάσως, ἀνακαλύπτων αἴφνης νέον τι δῶρον, ὅπερ δὲν εἶχε τέως παρατηρήσει.

— Τώρα θὰ μας εἰπῇ τὸν μῦθόν του ὁ Κωστάκης, εἶπεν ὁ πατήρ μου εἰσερχόμενος καὶ λαμβάνων τὸν λύχνον ἀπὸ τῆς χεῖρός τοῦ Κώστα.

Ἐγένετο μακρὰ σιγὴ, καὶ τὸ ἄμοιρον βρέφος, ὅπερ πρώτην ἤδη φοράν μέλλει νὰ ἐπιδείξῃ τὴν περὶ τὸ ἀπαγγέλλειν δεξιότητά του, ταρασσεται αἴφνης καὶ τὰ γάνει. Καταβιδιάζει τοὺς ὀφθαλμοὺς, κοκκινίζει καὶ καταφεύγει εἰς τὸν κόλπον τῆς μητρός του, ἥτις κύπτουσα εἰς τὸ ὠτίον του τῷ λέγει: «Ἔλα, Κωστάκη μου, νὰ σοῦ κάμω ἐγὼ τὴν ἀρχὴν: «Ἐνα παιδάκι, μιὰ χαρὰ...», τὸ ξεύρεις τὸ μικρὸ παιδάκι;

— Ναι, μπαμπᾶ, τὸ ξεύρω τὸ παιδάκι ποῦ τοῦ ἔφαγε τὸ γλύκισμά του τὸ γατάκι, καὶ σὰν δὲν εἶχε πιά νὰ τοῦ δώσῃ ἄλλο, τὸ ἄφησε καὶ ἔφυγε...

— Εὔγε· λοιπὸν ἐμπρός, παιδί μου, λέγε.

Καὶ διὰ φωνῆς συντετριμμένης, τὴν κεφαλὴν ἔχων πρὸς τὸ στήθος κεκλιμένην, ἐπαναλαμβάνει βαθέως στεναζῶν:

Ἐνα παιδάκι, μιὰ χαρὰ,
ὅπως εἶν' ὅλα τὰ μικρὰ,
ἔς τὸ χεῖρ τοῦ τοῦ παγουλῶν
ἐκράτει κατὰ τι καλόν,
ἐν γλύκισμα ἐκράτει,
ὀρεκτικὸν κομμάτι...

Πάντες οἱ ἀκροαταὶ, τεταμένα, οὕτως εἰπεῖν, ἔχοντες τὰ ὦτα καὶ τὸ μετὰ ἐπὶ τῶν χεῖλέων, παρακολουθοῦμεν τὰ νοστιμιώτατα λογάκια του, τὰ ὁποῖα δεινῶς παρεμύρφωνε διὰ τῆς μισῆς του γλώσσης. Ἡ εὐμενὴς αὐτῆ ὑποδοχὴ τοῦ ἀκροατηρίου ἔδωκε θάρρος ὀλίγον εἰς τὸν μικρὸν, ὅστις ἐξηκολούθησεν ὅπως δῆποτε συνεσταλμένος:

Πλησίον του μικρὰ γαλῆ
ἐκάθητο σιωπηλῆ
καὶ ἐγλαίε με νυσταγμῶν
τὸ στήθος τῆς καὶ τὸν λαμῶν,
καὶ ὄλον τῆς τὸ σῶμα,
λευκώτατα τὸ χρῶμα...

Ὁ θεὸς Κωνσταντίνος, ὅστις εἶνε πως βαρῆκος, εἶχε προσεγγίσει πρὸς τὸν ἀπαγγέλλοντα, συμπαρασύρας καὶ τὸ καθισμά του, καὶ ἔχων τὴν παλάμην ὀπισθεν τοῦ ὠτός ἤκουατο μετὰ πολλῆς προσοχῆς τὸν συνώνυμον ἀνεψιόν του, ὅστις ἐξηκολούθησε διὰ φωνῆς μᾶλλον εὐσταθοῦς:

Ἐν ᾧ ἐμάσα τὸ μικρὸν
ἐκαμαν κρότον ἐλαφρὸν
τὰ χεῖλη του τὰ ῥοδιῶν,
καὶ ἡ γαλῆ ἐφαίφνης, νά...
ἀκίνητος προσέχει
καὶ πρὸς τὸ βρέφος τρέχει.

Κ' ἐκεῖνο μὲ χαρὰν πολλὴν
σκύπτει, θωπεύει τὴν γαλῆν,
κύπτει, τῆς δίδει, καὶ αὐτὴ
τρώγει καὶ πάλιν τοῦ ζητεῖ,
καὶ μὲ χαρὰν μεγάλην
τῆς ξαναδίδει πάλιν.

— Ἄ, ἀξιόλογα, ἀξιόλογα, ὑπέλαβεν ὁ θεὸς Κωνσταντίνος, τὴν ἑκατάλαβα· εἶνε ὁ μῦθος τῆς Κολοβῆς ἀλώπεκος· ἄ! μάλιστα, μάλιστα. Πάντες δ' ἐνὶ στόματι: Σοῦτ' ἀναφωνοῦσι πρὸς τὸν

ἀδιάκριτον διακόπτοντα, ἐν ᾧ ἐλεῖνος, συμπληρῶν τὴν γνώμην του λέγει: «Πραγματικῶς, ἔχετε δίκαιον, συμφωνῶ καὶ ἐγὼ ἀπαγγέλλει πολὺ εὐμορξία ὁ ἀνεψιός μου, καὶ μὲ αἰσθημα: Ἐλπρὸς λοιπὸν, μικρὸ μου, ἀποτελεῖστέ μας τί ἀπέγεινεν ἢ ἀλώπηξ ἢ κολοβή, ἢ κατεργάρα. . . » Μετὰ τὴν κατὰπαυσιν τοῦ ἐπεληθόντος γέλωτος, οὐ μετέσχε καὶ ὁ αἴτιος, οὐδ' ὁλως ὑποπτέυων τὸ σφάλμα του, ἐπανέλαθεν ὁ μικρὸς προσπαθὼν νὰ καταστῆλῃ τὸν γέλωτα. . .

Κ' ἐνόσω εἶχε νὰ ζητῇ
τὸ ἠκολούθει καὶ αὐτῇ
κ' ἔστρεφ' εἰδῶ κ' ἔστρεφ' ἐκατ. . .
Ἄλλ' ὡς εἶδεν ἢ κακῇ
πῶς γλύκισμα δὲν ἔχει,
τρέχει κ' ἀκόμη τρέχει...

Καὶ τὴν τελευταίαν φράσιν συνώδευσε μετὰ δυνατοῦ κωχασμοῦ ὁ μικρὸς ἠθοποιός, ὅν οἱ πάντες ἀμιλλῶνται ἀσπαζόμενοι καὶ ἐγκωμιάζοντες. Μεταβαίνομεν δὲ φαιδρῶι καὶ θεορῶντες εἰς τὸ ἐστιατόριον προπορευομένου τοῦ γηραιοῦ πατρὸς μου, ὅστις, ἀφ' οὗ πάντες ἐκαθήταμεν, ἀνέστη διὰ μιᾶς ἀναφωνῶν:

— Ἀλήθεια, δὲν μου λέτε, παιδιὰ, ποῦ εἶνε ὁ λύχνος μου; . . . Μὲ τὸν μικρὸν μας θεατρίνον ἐλησημόνησα τὸ ὑπόγειον. — Ἐλα, μπάριμπα κώστα μου, πάρε τὸ κἀνιστρόν σου καὶ ἀκολούθει μοι».

Ὁ ζωμὸς τοῦ κρέατος ἀχνίζει, ἡ δὲ μήτηρ μου ὀρθία περιφέρουσα τὸ γλυκὺ βλέμμα της πέριξ τῆς τραπέζης καὶ μειδιῶσα, βυθίζει τὸ μέγα κωχλιαρίον ἐν τῷ ζωμῷ. . .

* *

Ζήτω ἡ οἰκογενειακὴ τράπεζα, περὶ ἣν κἀθύνται οἱ ἐκ ψυχῆς ἀγαπώμενοι, ὅπου ἔχει τις τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὸν ἀγκῶνά του νὰ στηρίξῃ ὀλίγον ἐπὶ τοῦ τραπεζομαντήλου τὴν ὥραν τῶν ὀπωρικῶν καὶ ὅπου ἀνευρίσκει τις καὶ μετὰ τριάκοντα ἔτη τῆς τρυφερᾶς αὐτοῦ ἡλικίας τὰς γλυκυτάτας ἀπολαύσεις.

Ζήτω ὁ μετὰ τῶν προσφιλεστάτων συγγενῶν πανηγυρισμὸς τῆς πρώτης τοῦ νέου ἔτους.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Πρὸ τινῶν ἡμερῶν ὁ ἰατρός Ν* ἐπισκέπτετο τὸν πλούσιον ἔμπορον Δ* βαρέως ἀσθενοῦντα.

Καθ' ἣν στιγμὴν ἀνεχώρει ὁ ἰατρός ἡ ὑπρέτρια ἐν ἀγωνίᾳ ἐρωτᾷ:

— Ἐξοχώτατε, σᾶς παρακαλῶ, πῶς πηγαίνει ὁ ἀφέντης;

— Δὲν εἶνε καθόλου καλὰ.

— Λέτε νὰ βραστάξῃ ἀκόμα πολὺ;

— Αἶ, ξέρω κ' ἐγὼ; τρεῖς—τέσσαρες ἡμέραις.

— Τέσσαρες ἡμέραις μοναχὰ! Κρίμα! ἀκόμα θέλομε δέκα ὡς τότε. Δὲν ἔμπορούσατε, γιὰτρέ, νὰ τὸν διατηρήσατε ὡς τὴν πρωτοχρονιά!

* *

Ἐν γεύματι γαμηλῷ.
Κατὰ τὰ ἐπιδόρπια εἰς τῶν συνδαιτυμόνων, ἐνάμιλλος κατὰ τὴν εὐφυῆν πρὸς τὸν Ἀγαθόπουλον, νομίζει χροῖος του νὰ λάβῃ καὶ αὐτὸς τὸν λόγον διὰ νὰ εὐχηθῇ κατὰ τὰ εἰθισμένα.

— Πίνω, λέγει ἐγειρόμενος, εἰς ὑγίαν τῆς εὐτυχούς καὶ ὠραίας νύμφης. . . . καὶ εὐχομαι νὰ ἴδῃ εἰς τὴν ζωὴν της πολλὰς ἀκόμη ἡμέρας ὡς τὴν σημερινήν!

* *

Ἐν ὀμίλῳ φίλων, λόγου γινομένου περὶ μεγάλων καταστροφῶν, ὡς ἡ πυρκαϊὰ τοῦ θεάτρου τῆς Βιέννης, ἔλεγέ τις.

— Εἰς τοὺς μεγάλους κινδύνους τὸ πλεον σωτήριον ἀπὸ ὅλα εἶνε ἡ παρουσία πνεύματος.

— Ἀκόμα καλλίτερον εἶνε, ὑπέλαβέ τις, ἡ ἀπουσία τοῦ σώματος.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Τὸ πρῶτον ἤμισυ τοῦ βίου μας διερχόμεθα ἐπιθυμοῦντες τὸ δεῦτερον, τὸ δὲ δεῦτερον ποθοῦντες τὸ πρῶτον.

* * * Ἐκ εἰχομεν πληρώσει εἰσερχόμενοι εἰς τὸν βίον, πόσον θὰ ἐζητοῦμεν νὰ μᾶς ἀποδοθῶσι τὰ χρήματά μας, ὅταν θὰ ἐξερχόμεθα!

* * * Ἐκ τῶν βιβλίων τὰ κακὰ μάλιστα εἶνε τὰ ἀφίνοντα τὴν ἰσχυροτέραν ἐντύπωσιν, ὅπως ἐκ τῶν γευμάτων ἐκεῖνα, τὰ ὅποια δὲν χωνεύονται. Ἐδέσματα, τὰ ὅποια χωνεύονται κλῶς, οὔτε τὰ ἐνθυμεῖται τις τὴν ἐπαύριον.

ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ

Ἡ καλὴ χρῆσις τοῦ καιροῦ.

[Ἐκ τῶν τοῦ Χριστοπούλου].

Ἡ ἀνοιξ', εἶδος, πέρασε,

Τὸ καλοκαίρι γέρασε,

Χαιρώνισαι καὶ πάσι.

Καὶ τὸρ' ἀπηλιτισμένα

Τὰ πρῶτην ἀνθισμένα

Τὸ χεῖρον τὰ κτυπάει.

Τὰ χόρτα ἐξηράθησαν,

Καὶ τ' ἄνθη ἐμαράθησαν,

Ρυμώθηκεν ἡ γῆ.

Τὸ κάλλος τῆς ἐσθύσθη,

Ἐπὶ τὸ χάος ἐβύθησθη,

Ἐπὶ τὴν πρώτην του παγγί.

Ταλαίπωρη νεότητα,

Ἰδὲ τὴν ματαιότητα,

Τὸ κάλλος ἀπερνάει.

Καὶ τ' ἄνθος τῆς καλῆς μας

Καὶ τρυφερῆς ζωῆς μας

Μονόφυρα γεράει

Λοιπὸν μὴ συναρπάξασαι,

Ἐπὶ τὸ μέλλον μὴ ἐπαπάζεαι

Μόν' στέργε τὸ παρόν!

Κι' ὅσο 'ς τὸ ἄνθος εἶσαι,

Εὐφραίνου, χάρις, ἔλας,

Μὴ χάνῃς τὸν καιρὸν.